

MAGYAR RÓNA

Mezőgazdasági és közgazdasági szaklap -:- A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KECSKEMÉT, RÁKÓCZI-ÚT 5.
Telefon 104.

Főszerkesztő: DR. GESZTELYI NAGY LÁSZLÓ
Felelős szerkesztő: DR. VAJA BÉLA
Főmunkatárs: KEMÉNY SZILÁRD.

Előfizetési díj az 1925 év
I. felére 18,000 korona
Egyes szám ára 3000 korona

A gazdatársadalom sebei.

Ha a magyar gazdatársadalom súlyának, számának megfelelő s a magyar mezőgazdaság jelentőségéhez méltó helyzetet tudna a maga számára ebben a csonka országban teremteni, milyen más lenne itt a mezőgazdasági termelés fejlődése, az ország nemzetgazdasági megerősödése és az egyes társadalmi osztályok megélhetési viszonya! Sajnos, a gazdatársadalom ma sem törődik eléggé a saját sorsával s csak akkor hallatja elvétve szavát, ha az adó korbácsütései csattognak a hátán. Ez az egy kérdés, amely még ma is képes gazdatömegeket megmozdítani és akcióba állítani.

Ma a magyar gazdatársadalom érdekes helyzet előtt áll. A földmivélségi kormány az aszály, jég és szélvihar által agyonsujtott gazdaközönség részére sok milliárdos hiteleket, kölcsönöket és segítséget eszközölt ki s a pénzügyi kormány pedig a szorzószám leszállításával kapcsolatban újabb adókkal akarja a gazdaközönséget megterhelni, úgy azonban, hogy az sehogysem egyeztethető össze más társadalmi osztályok adó teherviselésével és a gazdaközönség mai nehéz helyzetével.

Évek óta jószolgatjuk, hogy a gazdatársadalomra mind nehezebb és nehezebb idők következnek. Hangsúlyozzuk azt is, hogy ezen a helyzeten csak maga a gazdatársadalom egységes, erős megmozdulásával és összefogásával tud segíteni. Ma a gazdatársadalom terményeit nem tudja értékesíteni. A buza hihetetlen alacsonyán áll most is, mint minden évben, amikor a malmok intézik el vásárlásaikat. Gyömmölcsöt, zöldséget, áldozatok árán sem lehet értékesíteni; a szőlő és borértékesítés elé kimondhatatlan akadályok tornyosulnak, a kereskedelmi szerződések megkötésének hiánya folytán az összes mezőgazdasági termények értékesítése a lehető legrosszabb és semmiféle kilátás nincs arra, hogy rövidesen ezen a helyzeten valamilyen formában előnyös változás jöjjön létre.

Az ipari és kereskedelmi körök folytonos hangoskodásával szemben a gazdatársadalom néma szenvedő fél s emiatt érdekeik sokszor figyelembe sem vétetnek, vagy nem eléggé méltányoltatnak. Ezért szenved vereséget az egész vonalon a kereskedelmi szerződések megkötésénél a gazdatársadalom kívánsága; ezért fordul elő az, hogy egyes jelentéktelen ipari vállalatok érdekében, vagy kis ipari köröket érintő ipari érdekekért áldozzák fel a tárgyalások kapcsán a magyar mezőgazdaság fontos érdekeit.

Egységes frontot kellene alkotni a magyar gazdatársadalomnak s egy

emberként állani fel, mint élő tilalomfa, minden olyan törekvéssel szemben, amely a magyar mezőgazdaság létérdeke ellen irányul. Ehelyett azt látjuk, hogy a gazdatársadalom nem hallatja szavát. Nem sorakozik a gazdakörök, gazdasági egyesületek, kamarák stb. zászlója alá s nem nyitja ki a száját akkor sem, amikor már-már szorul a kötél a torkán, hanem csak panaszkodik, búslakodik, elégedetlenkedik és mindenért másokat tesz felelőssé. Kiki a saját maga sorsának kovácsa. Ez sehol nem nagyobb igazság, mint épen a gazdatársadalomnál, ahol ezen a helyzeten csak akkor tudunk változtatni, ha a gazdatársadalom kivétel és feltétel nélkül fog csatlakozni gazdasági vezetőihez; azokhoz, akik lelkük egész melegevel, akaraterejük és kitartásuk egész súlyával, egész életükkel áldoznak és szállnak sikra a magyar mezőgazdaság és a gazdatársadalom érdekeiért.

(gnl.)

Kamaránk Értesítője.

Krónika.

- Aug. 15. Részvétel a Falu Orsz. Földmives Szöv. soroksári kiállításán.
- Aug. 15. Az Országos Méhészeti- és Kertészeti kiállításon részvétel.
- Aug. 18—20. Részvétel a hódmezővásárhelyi mezőgazdasági, ipari és kulturális kiállításon.
- Aug. 21. Részvétel a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének nagygyűlésén.
- Aug. 25. A gödöllői méhész munkásképző iskola záróvizsgáján részvétel.
- Aug. 29. Elnöki megbeszélés Makón.
- Aug. 30. Részvétel a Falu Orsz. Földmives Szöv. ceglédi kiállításán.
- Aug. 31. Tárgyalás az Országos Mezőgazdasági Kamarában.
- Szept. 4. Igazgatói értekezlet az Országos Mezőgazdasági Kamarában.
- Szept. 6. Részvétel a Falu Országos Földmives Szöv. kisteleki kiállításán.
- Szept. 6. A Falu Országos Földmives Szöv. ceglédi állatdíjazásán részvétel.
- Szept. 7. Választmányi ülés az Országos Mezőgazdasági Kamarában.
- Szept. 10--12. A Kecskeméti Tájfajta Lótenyésztő Egyesület kancaosztályozásán részvétel.
- Szept. 13. Szőlő és borászati kongresszus Kecskeméten.
- Szept. 13. Tenyészló és szarvasmarha díjazás Kiskunfélegyházán.

Pályázati hirdetés.

A Duna—Tisza közti Mezőgazdasági Kamara a Magyar Meteorológiai Társaság felkérésére az alább felsorolt és a pályázó által tetszés szerint kiválasztható kérdések egyikének megoldására 100, azaz száz aranykoronás pályadíjat tűz ki.

1. Az Alföld éghajlati viszonyai különös tekintettel az Alföld mezőgazdasági érdekeire?

2. Lehet-e emberi beavatkozással, s ha igen mi módon és mily irányban az alföldi mezőgazdálkodás biztosabb alapokra fektetése érdekében az éghajlati viszonyokra befolyást gyakorolni?

3. Felhasználható-e s ha igen, mi módon és milyen eszközökkel a légköri villamosság a gazdasági kultúrnövények fejlődésének előmozdítására?

Pályázati feltételek:

1. A pályázat titkos, azon bárki résztvehet. Pályázni csak a papíros egyik oldalán íróképen írott kézirattal lehet és a pályaműnek legalább 16 oldalra kell terjednie.

2. A pályázat határideje 1926. évi október hó 31.

A pályadíj csak abszolút becsű pályamunkának adható ki.

4. A Duna—Tisza közti Mezőgazdasági Kamara díjával a bírálóbizottság által jutalmazott mű úgy a Magyar Meteorológiai Társaság, valamint a Mezőgazdasági Kamara közlönyében megjelenik, de úgy a Magyar Meteorológiai Társaságnak, mint a Kamarának jogában van a nem díjazott és közlésre alkalmasakat, megfelelő írói tiszteletdíj ellenében, hivatalos közlönyében kiadni. Nem díjazott és közlésre el nem fogadott munkák felett a szerzők szabadon rendelkezhetnek.

5. A bíráló bizottság 5 tagból áll, kik közül hármat a Magyar Meteorológiai Társaság kettőt a Mezőgazdasági Kamara delegál. Az utóbbiak közül legalább az egyiknek gazdasági szakembernek kell lenni. A bíráló bizottság elnököt a saját kebeléből választ.

6. A pályadíj a Magyar Meteorológiai Társaságnak 1927. évi második rendes közgyűlésén kerül átadására.

7. A pályaművek jellege alatt a Duna—Tisza közti Mezőgazdasági Kamara címére (Kecskemét, Rákóczi-út 5.) küldendő be. A szerző neve a pályázathoz zárt borítékban csatolandók.

Magyar Meteorológiai Társaság.

A gödöllői méhészeti iskola záróvizsgája.

A Gödöllői M. Kir. Méhész munkásképző Szakiskola záróvizsgája augusztus hó 25-én délelőtt tartatott meg, amelyen a földmivelésügyi minisztérium képviselőjében Hegedűs Aladár miniszteri tanácsos vett részt, mint a vizsgázó bizottság elnöke. Ott voltak továbbá Valló Árpád méhészeti felügyelő és Mihálovics Ottó miniszteri titkár.

Az iskola két éves tanfolyamát 8 növendék végezte el, akiknek a vizsgáztatását Gaál Imre, a szakiskola igazgatója vezette. A vizsgáztatás teljesen gyakorlati irányú volt és az iskolát végzett növendékek értelmes feleleteikkel és a méhek kezelése körüli jártasságukkal

tanubizonyoságot tettek arról, hogy az iskola vezetése igen jó kezekben van és a tanítás iránya a gyakorlati élet követelményeinek mindegyikében megfelel.

A vizsga befejeztével, melyen Kamaránk képviselőjében Kemény Szilárd titkár vett részt. Hegedűs Aladár miniszteri tanácsos a földművelésügyi minisztérium nevében teljes megelégedésének adott kifejezést.

A tanulók érdemeit a vizsgáló bizottság erre a célra gyűjtött pénzdíjak kiosztásával jutalmazta s ezzel kapcsolatosan Gaál Imre igazgató, Hegedűs Aladár miniszteri tanácsos és Kamaránk titkára intéztek hozzájuk buzdító szavakat.

Kamaránk által erre a célra adományozott egy millió koronát — három egyenlő részre osztva — a három legszegényebb sorsú tanuló kapta.

Kiállítások.

Augusztus hava a vidéki kiállítások jegyében telt el. Minden hétre esett egy-kettő a vidéki városokban, melyeknek legnagyobb részét a „Falu” Országos Földmives Szövetség rendezte a gazdasági egyesületek, a falusi gazdakörök, közigazgatási hatóságok és mezőgazdasági kamarák támogatásával.

Augusztus 15-én Soroksáron volt gazdasági, ipari és kulturális kiállítás, szarvasmarha és lódíjával kapcsolatosan, melyet Agoraszó Tivadar, Pest vármegye alispánja nyitott meg. Kamaránkat a kiállításon Kemény Szilárd titkár képviselte, aki egyszermind a szarvasmarha és lóbiráló bizottság elnöki tisztségével járó munkát is végezte.

Augusztus hó 20–26-ig Hódmezővásárhelyen, az ottani gazdasági egyesület rendezett szintén Kamaránk közreműködése mellett nagyobb szabású mezőgazdasági, ipari és kulturális kiállítást a vásártéren és vásártér közvetlen szomszédságában fekvő két nagy iskolaépületben. A kiállításnak különösen a kézműipari része volt szép és tanulságos, de nagyon szép volt a mezőgazdasági termények osztálya és konyhakertészeti rész is, s kiváló szép volt a kiállított loanyag és a baromfi kiállítás is, mely utóbbinál különösen a galambok voltak nagy számban képviselve.

A kiállítást a magyar kormány képviselőjében megjelent Walkó Lajos kereskedelemügyi miniszter nyitotta meg, akit a város közönsége nevében Soós István polgármestert üdvözölt. Kamaránk képviselőjében Purgly Emil elnök, Staub Elemér alelnök és Kenévy Szilárd titkár voltak jelen a kiállítás megnyitásán s utóbbi a megnyitás előtti napon mint bíráló bizottsági elnök is közreműködött a tenyészkanccák bírálatánál.

Augusztus 30-tól szeptember 6-ig Cegléden tartott meg a „Falu” Szövetségnek 100-ik kiállítása, az ottani gazdasági egyesület, a városi hatóság és Kamaránk támogatásával. — A kiállítást — nagy ünnepek keretében — maga a Kormányzó úr Öfömlőssége nyitotta meg, kit a vasúti állomásnál a város közönsége nevében Sárkány Gyula polgármester üdvözölt, a Falu Szövetség nevében pedig a kiállítás színhelyén Schandl Károly földm. államtitkár, a Falu Szövetség társelnöke köszöntötte, melyre a Kormányzó úr szép beszéddel válaszolt.

A kiállítással kapcsolatosan folyt le a kulturális alapkövetélteli ünnepélye és a MOVE által rendezett sportünnepély is. A kiállítás kiemelkedő része itt is a kézműipar és a kertészeti rész volt.

A kiállítás folyó hó 6-án kocsis és lóversenyekkel s lovasjátékokkal fejeződött be, melyben a ceglédi csendőrképző tanfolyam legénysége és a fiatal gardák vettek részt, s amelynek minden várakozást felülmúló példás rendezéséért a főérdem Rudnyánszky Ferenc századost illeti. Kamaránk képviselőjében a megnyitáson Staub Elemér alelnök, Gesztelyi Nagy László dr. igazgató és Kemény Szilárd titkár, a befejezésén pedig Kamaránk igazgatóján kívül Vaja Béla dr. főtitkár és Tölgyes Árpád segédtitkár vettek részt.

Ugyancsak szeptember 6-án a szokásos pusztaszeri Árpád-ünnepélyvel kapcsolatban Kisteleken is kiállítást rendezett a „Falu” Szövetség az Első Tiszáninneni Gazdaszövetséggel karöltve. Ezt a kiállítást Schandl Károly dr. földművelésügyi államtitkár nyitotta meg, kit dr. Dósa István járási főszolgabíró üdvözölt. Jelen voltak továbbá a megnyitáson Nagy Sándor dr. Csongrád vármegye s Aigner Károly dr. Szeged és Hódmezővásárhely városok főispánja, Kósó István ny. államtitkár stb. s Kamaránk képviselőjében Kemény Szilárd titkár és Kerekes Ferenc segédtitkár. A kiállítással kapcsolatosan főző és szövőverseny is rendeztetett.

Kiskunfélegyházán, folyó hó 13-án d. e., a városi tanács, a gazdasági egyesülettel karöltve s Kamaránk és a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület támogatásával tenyészlo- és szarvasmarha díjazást rendezett, mely — tekintettel a helyi viszonyokra — várakozáson felül jól sikerült.

A díjazás céljaira a földművelésügyi kormány 12 millió koronát s a város képviselőtestülete szintén 12 millió koronát, Kamaránk 18 drb oklevelet és 800.000 korona értékben két díszdíjat, a Pestmegyei Gazdasági Egyesület pedig 8 drb oklevelet adományozott.

A díjazás az új vásártéren ment végbe, hol a tenyészloktól részéről, a lovaknál összesen 35 darab anyakanca és 18 drb kancacsikó vezetett fel. Az elsődíjakat Szentpéteri Horváth János, Szentpéteri Horváth Gábor és Szabó Gáspár nyerték.

A szarvasmarháknál felvezettetett összesen mintegy 60 drb jószág s az első díjakat Szalai László, Vereb István és Onodi Károly nyerték.

A bíráló bizottság a lovaknál dr. Tarjányi Gyula, a szarvasmarháknál dr. Hoffer József elnöke alatt működött.

Kamaránk képviselőjében az állatdíjazáson Kemény Szilárd titkár vett részt, ki annak befejeztével az egybegyűlt gazdaközönség előtt az állattenyésztés fejlesztésének nagy jelentőségét fejtegette, Klaszék Ödön m. kir. gazdasági felügyelő pedig a földművelésügyi minisztérium képviselőjében intézett a gazdákhöz buzdító szavakat.

Az állatdíjazás rendezése körül, melyet a polgármester helyett Dóczy Pál városi főmérnök nyitott meg, különösen Szabó István városi gazdasági tanácsnok, Klaszék Ödön és Westsik Vilmos m. k. gazd. felügyelők és Steiner József járási állatorvos fáradoztak legtöbbit.

Mindezeknek a kiállításoknak a sikerét Kamaránk, a személyes közreműködésen kívül díszes oklevelek tiszteletdíjak és pénzdíjak adományozásával mozdította elő.

Tervbe vannak még véve:

Szeptember hó 20-án Vác-on, a Pestmegyei Gazdasági Egyesület és a járási Mezőgazdasági Bizottság rendezésében szintén aranyosmarha és tenyészlódijazás.

Szeptember hó 27—29. ig Kiskunhalason, a „Falu” Szövetség és az ottani gazdákör rendezésében gazdasági és ipari kiállítás.

Október hó 20-án Szentesen szintén a „Falu” Szövetség rendezésében gazdasági, ipari és kulturális kiállítás.

Mindezekkel a kiállításokkal kapcsolatosan szükségesnek tartjuk rá mutatni arra, hogy a kiállításoknak főleg az a céljuk, hogy a csonka ország gazdái és iparosai a vidéki kiállítások keretében mutassák be a világnak, hogy élnek és dolgoznak, hogy munkás kezük nyomán értékek teremnek az egész emberiség javára.

Nem tudjuk mások is így látnak-e, de mi ezekben a legutóbbi kiállításokban nem csillogó parádét, hanem a nemzeti élniakarásnak kézzelfogható bizonyítékait s a magyar kultúrának a szomszédos balkán népekkel szembeni domináló fölényét láttuk.

De talán még fontosabb ezeknek a kiállításoknak a nevelő hatása, mert látva az ott bemutatott kiváló produktumokat, ez a többi termelőket is nemes versenyre ösztönzi, hogy ők is hasonló, vagy még kiválóbbat alkossanak.

Erősen hangsúlyozzuk azonban annak a nagy jelentőségét, hogy az ilyen kiállításoknál a mezőgazdasági rész rendezését mindenütt a helyi gazdatársadalmi érdekképviselői szervezeteknek (gazdasági egyesületeknek és gazdáköröknek) kell a kezökbe venniök, mert egyik-másik helyen, épen a mezőgazdasági résznél, a szakavatott rendezés hiányát sajnálattal kellett tapasztalnunk.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara választmányi ülése.

Szeptember hó 7-én tartotta az Országos Mezőgazdasági Kamara nagy jelentőségű igazgatóválasztmányi ülését gróf Almácssy Imre elnökle alatt. Az ország minden részéből összesereglett vezető gazdák tárgyalásain a mezőgazdaság súlyos, nehéz helyzetének sötét, fájdalmas hangulata vonult végig.

Koós Mihály igazgató bejelentette, hogy a Kamara mozgalmat kezdett abban az irányban, hogy a gazdaközönség a tőzsdebiróságban helyet foglalhasson. Bejelentette továbbá, hogy az ország nagy részén katasztrófális rossz termések voltak s hogy a kormány az inséget szenvedő gazdák részére vetőmaghitelt engedélyezett.

A bejelentések kapcsán gróf Hoyos Miksa tette szóvá, hogy a házhelyrendezés kapcsán igen sokszor olyan vízcs helyek jelöltetnek ki

házhelyekül, amelyek az egészségre egyenesen veszélyesek. Szóvá tette továbbá, hogy a szén ára és a fuvardij a békebeli viszonyokhoz képest igen nagy mértékben drágult, míg a mezőgazdasági termények vagy sehogysem, vagy pedig a békaparitáson alul értékesíthetők csak. Felhozta végül, hogy a tavasszal nyújtott vetőmag kölcsönt a gazdáknak épen most kell visszafizetni, ami arra fog vezetni, hogy a gazdaközönség piacra dobja gabonáját, amelyet a lelketlen spekuláció még a mainál is olcsóbb áron fog összevásárolni.

Vásáry József különösen azt tette szóvá, hogy az OKH az inséges hiteleket indokolatlanul 2¹/₂—3⁰/_c-kal drágítja meg, minek folytán az olcsón adott segítség nagyon drágává lesz.

Az Országos Kamara elnöksége bejelentette, hogy a legrövidebb időn belül tárgyalást kezd a pénzügyminiszterrel és az OKH vezetésével, hogy a közel 90 milliárdnyi most esedékes mezőgazdasági kölcsönök meghosszabbittassanak s egyúttal az irányban is, hogy az OKH a jövőben ne szedjen ilyen magas zsíródíjat.

Nagy vitát idézett elő a burgonyaértékesítés kérdése, amelyhez elsősorban Eszenyi Jenő szólt hozzá, aki hangsúlyozta hogy a mai árak mellett a termelők nagyrésze fel fog hagyni a burgonyatermeléssel, miután az már nem lesz kifizető. Holitscher Károly e pontnál felemlítette, hogy a burgonya értékesítése könnyebb volna, ha a mezőgazdasági szeszgyárak konfingense a régi keretekre állíttatnék vissza.

Hosszantartó vitát idézett elő az új jövedelem és vagyonadó kivetése. Marschall Ferenc h. igazgató előadásában ismertette a miniszteri rendelet hiányait, hibáit és különösen azt tette szóvá, hogy a rendelet egészen más formában került nyilvánosságra, mint azt a pénzügyminiszteriumban tartott közös megbeszélésen elhatározták. Javasolta, hogy általános revízió rendeltessék el a kivetések felett és hogy a rendeletnek tévedésen alapult adatai szintén revízió alá véssenek.

Holitscher Károly veszprémmegyei nagybérlő kiváló szaktudással és nagy jártassággal vette bonckés alá az egész rendeletnek a szellemét, intézkedéseit, kiterjeszkedve az egész adóügyi igazgatásnak munkájára s az adófel-szólamlási bizottságoknak a működésére is. Kimutatta a rendelet adatainak tarthatatlanságát, amelyet másképpen helyesbíteni nem lehet, mintha általános revízió rendeltetik el a kivetéseknél s az összes eddigi felebbezések pedig figyelembe vétetnek. Hasonló formában bírálta a vagyonadó intézkedését is.

Elfogadta a választmány az elnökségnek a vám és kereskedelmi szerződéseknek a mezőgazdaság szempontjából értékelt előterjesztését, továbbá a kartelek törvényes szabályozási ügyében előterjesztett határozati javaslatot. Ki-

mondotta a választmány a közgazdasági és mezőgazdasági szakosztály megalakítását.

A nagyjelentőségű választmányi ülés délután $\frac{1}{4}$ órakor ért véget,

Téli gazdasági tanfolyamok.

Kamaránk elnöksége elhatározta, hogy a kamarai költségvetésben biztosított kereteken belül, a folyó év őszen és telén, novembertől kezdődőleg, kamaránk területén több városban és községben, az ott leginkább szükséges kérdésekről 3—8 napig terjedő tanfolyamokat, vagyis jobban mondva sorozatos előadásokat tart, amelyeknek költségeit kamaránk hajlandó vállalni és kamaránk gondoskodik az előadókrol is.

Ezzel szemben az illető városok, községek vezetőségétől nem kívánunk egyebet, csak megfelelő tanteremről, annak világításáról és esetleg fűtéséről, továbbá a vidéki előadók ellátásáról leendő gondoskodást, akik legfeljebb egy napot töltenek ott. Szükséges továbbá, hogy az illető községek vezetősége vállalja a tanfolyam közhirrre tételét, a tanfolyamon résztvenni óhajtó hallgatók összeírását és azoktól egy minimális tandíj összegnek a beszedését és végül, a tanfolyam megnyitásának előkészítését.

Ez úton is felhívjuk a kamaránk körzetébe tartozó városi és községi Előjáróságokat, hogy ahol a gazdaközönység körében megvan a hajlandóság e pár napos tanfolyamok hallgatására, sziveskedjenek arról kamaránk vezetőségét lehetőleg mielőbb értesíteni és velünk egyszersmind azt is tudatni, hogy az illető községben körülbelül mely gazdasági vonatkozású kérdések volnának azok, amelyeknek megbeszélése a tanfolyamokon különösen kívánatos volna.

A magunk részéről okvetlen fel óhajtjuk vétetni ezen tanfolyamok, illetve sorozatos előadások keretébe a gyümölcsstermelésről, a gyümölcsfák ápolásáról, a szőlőművelésről és a rkezelésről és a gyümölcs konzerválásról szóló előadásokat. De ezenkívül lehet állattenyésztési és esetleg növénytermelési kérdéseket is felölelni.

Ismeretterjesztő előadások.

Kamaránk elnöksége a többtermelés eszméjének megvalósítása és a gazdálkodás jövedelmezőségének fokozása céljából igen nagy súlyt helyez a körzetébe tartozó gazdaközönység s főleg a gazdasági haladás eszközeit leginkább nélkülözö tanyai lakosság gazdasági szakismereteinek fejlesztésére s minden eszközt és módot igyekszik felhasználni arra, hogy a gazdaközönység — anyagi áldozatok árán is — minél inkább kiképeztesse és megszerezhesse azt a szellemi tőkét, amelyre a mostani nehéz gazdasági helyzetben okvetlen szüksége van.

Ennek folytán Kamaránk a tél folyamán egyes községekben és tanyai központokban, a mezőgazdaság körébe tartozó, ismeretterjesztő előadások tartását vette tervbe s e célból a községi és tanyai tanítók közreműködését akarjuk igénybe venni, megfelelő tiszteletdíjak elleneben.

E végett Kamaránk átiratot intézett a körzetében tartozó kir. tanfelügyelőkhez, hogy hozzanak javaslatba olyan tanítókat, akik utmutatásaink alapján, a rendelkezésükre bocsátandó tananyag birtokában a gazdaközönségnek egyes kérdésekről, a tél folyamán hajlandók volnának előadásokat tartani s akikkel azután ezen az alapon kamaránk a kérdés további részleteinek megbeszélése céljából közvetlenül fog érintkezést keresni.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában,

Tanyai élet.

A tanya és a kulturfölény.

A mai idők egyik legfelkapottabb jelszava a kulturfölény. Értve alatta a magyarok kulturfölényét az utódállamok felett. Meg kell állapítanunk, hogy egy bizonyos mértékig igazunk is van, s itt a bökkenő, ennél a bizonyos mértéknél. Akik a kulturfölényt a legtöbbször s a legszivesebben használják, úgy hiszem, keveset vagy talán nem elég nyitott szemmel jártak be a délibábos magyar róna végtelennek tetsző pusztáit és tanyáit. Pedig ezeket a pusztákat, ezeket a tanyákat lakja a magyar nemzet legtörzsökösebb része!

Úgy tartják, hogy Magyarország szive Budapest. Én nem úgy hiszem! Budapest Magyarország esze, de szive itt dobog a puszták mélyén, végig a kanyargó Tisza mentén.

A régi, háború előtti idők rossz politikájára vall, hogy mindig a nemzetiségeket dédelgette, azoknak építették a szebbnél-szebb iskolapalotákat, a nemzet szívet képező, igaz, tősgyökeres tanyai magyarság rovására.

Ha valaki a háború előtti időkben járta szép magyarországot, igazán elgyönyörködhetett akár Erdélyben, akár a felvidéken minden kis tót vagy román falucskában a szebbnél-szebb állami iskolákban. Az Alföldön ugyan koptathatta a lábát, amíg iskolára talált a tanyák között s ha végre talált egyet, külön is meg kellett kérdeznie, hogy tényleg ez-e az iskola, ez a kis viskó? A mellette épült csárda sokkal különb volt. Jól esik megállapítani, hogy ma már e tekintetben sem egész így állunk, lehet már szép iskolaépületeket látni a tanyákon is, de még ma is ritka.

Hogy a tanyákon még nem lehet dicsekedni azzal a bizonyos kulturfölénnyel, annak több oka van. Legelső és legfontosabb oka, hogy a tanyai nép még mindig nem értékeli az iskolát eléggé, sőt bizonyos ellenszennel van irányában.

Miért?

Első sorban azért — mint a multkori cikemben is érintettem — hogy legtöbb helyen a tanító nem állandó. Tanyai állást csak átmenetinek tartja s a tanyai életet nem szereti. Pedig az iskolát a tanítón keresztül szeretik vagy nem szeretik. Ha a tanító nem lelkesedéssel ment tanyai állásába, csak szükségletből, jobb hiányában vagy pláne hivatalból, büntetésből, természetesen nem szereti helyét s talán csak immel-ámmal beszél az általa meg nem értett s gyűlölt néppel. Tisztelet a kivételnek, de sok olyan tanyai tanítót ösmertem, aki gyűlölte népét s pokolnak tekintette helyét! Már pedig, ha észre veszem, hogy valaki csak szükségből érintkezik velem, s máskor meg sem lát, az az

illető nem várhat tőlem szeretetet. Szeretettel csak szeretettel tudok ébreszteni. Így lesz a tanítón keresztül nagyon sokszor gyűlölté az iskola is. S itt nem a tanítóban van a nagyobb hiba, hanem a rendszerben. Ezért lenne fontos felállítani — különösen a mai Csonka-Magyarországban, melynek nagy hányada tanya, egy speciális „Tanyai tanítókat képző intézetet”*) Aki ez intézetnek növendéke lesz, az már előre leszámolt azzal, hogy életének legalább is a nagyobbik részét a tanyán tölti el s oda kedvvel, ambícióval megy. Természetesen ehhez az is hozzájárulna, hogy a tanyai tanító, valamilyen magasabb dotációban részesüljön. Ő majd igenis meg fogja az iskolát szeretetni a néppel, mert tud a nyelvükön beszélni s szeretettel foglalkozik velük.

Másodsorban a tanyai nép — különösen, a nagyobb számmal levő törpe birtokosok — nem szereti az iskolát azért, mert a legnagyobb munkaidőben veszi el tőle gyermekeit. A tanyán nem csak a 10—12 éves, de már a 6—7 éves gyermeket is oda állítják a disznók, tehenek, ludak mellé s ez felette fontos állás, mert az a kis pöttön gyerek ott egy felnőttest helyettesít, aki addig végezheti a súlyosabb mezei munkát. Ezt nem érti meg más, mint aki itt él közöttük s látja mindezeket. Tehát szeptember 1-én, mikor Palkó vagy Pista bevonul az iskolába, otthon mérhetetlen gondot okoz, mi lesz a jószággal? E miatt egy felnőttnak kell otthon maradnia, hiszen ezt sem lehet elhanyagolni, mikor a kis és törpe gazdának ez úgyszólván a legfontosabb jövedelmi forrása. Pedig ez a hónap nehéz hónap, mert ekkorra esik a kukorica törés, burgonya és répaszedés, sok helyen már a szüret is! Ugyanez a helyzet június hónapban is, mikor a fúkaszálás, kapálás, aratás ideje érkezik el.

A tanyán meg kellene elégedni az október 1-től május 31-ig tartó tanévvel, általában a kicsikre s nagyobbakra is. Ez időben a szülők szívesen küldik gyermekeiket az iskolába, mert otthon nem lévén olyan szorgos munka, könnyen nélkülözik. S a megkívánt eredményt is el lehetne azért érni, ha előre gondoskodás történe, hogy tüzelő hiánya miatt ne szüneteljen a tanítás heteken, esetleg hónapokon át. A szorgalmi idő meghosszabbítására esetleg a közbeeső (karácsonyi, husvét) szüneteket a tanyán a minimálisra, csakis a nagyünnepnapokra kellene szorítani.

Harmadszor akadály az, hogy a tanyán az iskolák oly távolságokban vannak (5—7—8 km.), hogy télen lehetetlen annak a csöpp kis nebulónak odáig mennie. Aki ezt nem közvetlenül tapasztalta, annak fogalma sincs arról, hogy milyen óriási törődésen, szenvedése ke-

resztül jut el az a szegény kis tanyai gyermek esőben, hóban, szélben, sokszor csikorgó, hidegben is mezitláb az iskolába!

Szerintem nem az osztatlan iskola ellen kell harcolnunk a tanyán. Bár volna már elég osztatlan iskolánk! A megosztás helyett inkább a tanyarendszer másik szélére is tegyünk egy iskolát s majd ha ilyen osztatlan iskolánk elég sűrűn lesz, akkor osszuk meg őket. Az osztatlanság is hiba s baj, hátránya a kultura fejlődésének, de mennyivel nagyobb veszteség az, amit azok a fejletlen kis gyermekek — a kilométereken át való séták alatt — az átélt szenvedések miatt úgy testi, mint lelki fejlődésükben szenvednek?! (E helyen 5 évi működésem alatt 3 kis tanítványom pusztult bele az iskolába járásba.)

A távolságon az iskoláknak a fent érintett sűrítésével lehetne segíteni. E tekintetben szerény véleményem szerint talán gazdaságosabb volna a tanván, ha az államvasutak építkezési módját utánoznánk. Emeletes épületeket kellene építeni. Az emeleten lenne a tanító lakása, a földszinten a tanterem s napközi otthon, esetleg tornaterem. Ez esetben az épület e környezetben már a maga monumentalitásával is imponálóbb és tiszteletet parancsolóbb lenne.

Hála Isternek ma már a tanyai népoktatás ügye iránt úgy a hivatalos, mint nem hivatalos körök részéről olyan érdeklődést tapasztalunk, hogy szabad talán már remélnünk, hogy a mostoha sorsból nemsokára kiemelik e felette fontos s nagyjelentőségű ügyet.

S ha a sok szép ígéretek majd tényekké is válnak, akkor őszintén s igazán beszélhetünk a magyarság kulturfőlényéről.

Sándorfalva—Homokpuszta.

Csikész Lajos
áll. tanító.

A tanítók Kamaránk munkájában.

Kamaránk majdnem egész területe az Alföldre esik s ezért munkánk legnagyobb része az Alföld gazdálkodási viszonyainak megjavítására s az itten levő égető problémák megoldására vonatkozik.

Tudjuk azt, hogy az Alföld problémájának egyik legjelentősebb kérdése a tanyakérdés. — Ezt fel is vettük programunkba s minden rendelkezésünkre álló eszközzel azon leszünk, hogy lassu, céltudatos, fokozatos munkával, az összes érdekelt tényezők, a kormány s a társadalom megértő támogatásával ezt a kérdést valamilyen mértékben előbbre vigyük.

A tanyavilágnak legértékesebb tényezői a tanítók, akik itt a lakosságnak nemcsak szellemi, hanem társadalmi és gazdasági irányítói is. A tanyai tanítószágot is be óhajtjuk vonni ez irányu munkánkba, különösen abból a szempontból, hogy értékes véleményeket, gyakorlati

*) Ez régi gondolatunk. Sok kérdés vár itt megoldásra. Legalább is nyári tanfolyamokat kellene a tanyai tanítók részére nekik való tananyaggal.

tanácsokat, megfigyeléseket, javaslatokat kap-
hassunk tőlük.

E célból Kamaránk összeíratta a terüle-
tén levő összes tanyai tanítókat, s azokhoz az
alábbi körlevelet intézte.

„A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara, mely-
hez tartozik az Alföld tanyavilágának nagyobbik része,
tudatában azoknak az értékeknek, amelyek itt gondozásra
várnak, azoknak a feladatoknak, amelyek a megoldást
sovárognak, a legnagyobb erőfeszítéssel dolgozik azon,
hogy az Alföld, de az egész Csonkaország legnagyobb,
legégetőbb és legfontosabb problémája a tanya-
kérdés megoldáshoz jusson.

Kamaránk vezetősége ezt a kérdést legfontosabb
feladatai egyikének minősítte. Minthogy azonban itt levő
száz ezerféle kérdést, vagy legalább is azok egyrés-
zét a helyszíntől távol megismerni nem lehet, ezért
Kamaránk elnöksége sorra járja az Alföld tanyavilágát,
illetőleg a nagy tanyákkal rendelkező városok és közsé-
gek határait, hogy személyes tapasztalatai alapján ismer-
je meg az ottani viszonyokat, bajokat és hiányokat
és ott a helyszínen a kérdéseket legjobban ismerő egyé-
nektől kapjon információt a megoldás módszereire s a
megoldandó feladatok mikéjére

A tanya gazdaság, kulturális, közigazgatási és tár-
sadalmai életének legértékesebb tényezői, az itteni magyarsá-
gnak vezetői, sokszor apostolai a tanyai tanítók, akik
legértékesebb munkatársaink lehetnek nekünk a tanya-
kérdés megoldásában.

Ezek alapján fordulunk a t. Tanító úrhoz, szives-
kedjék velünk közölni gondolatait az általa ismert vidék
gazdasági, kulturális, közegészségügyi, közigazgatási stb.
viszonyaira vonatkozólag: mik a hiányok, hibák és mik
volnának a legsürgősebben megoldandó feladatok?

Ezen a réven reméljük mi összeszedni a kíván-
ságokat, panaszokat, bajokat s megoldandó feladatokat s
a begyűjtött értékes anyag alapján igyekszünk a rendelkezésünkre álló módok és eszközök igénybevételevel lassan,
cél tudatosan az alföldi magyarság e legfontosabb kérdé-
seinek a megoldása felé.

Kamaránk hivatalos lapja a Magyar Róna igen in-
tenziven kíván a jövőben foglalkozni a tanya-
kérdéssel. Epeu azért örömmel és készséggel vesszük, ha közlemé-
nyeivel felkeresi lapunkat.

Kérve szives támogató munkásságát vagyunk

hazafias tisztelettel

Dr. Gesztolyi Nagy László sk.
igazgató.

Purgly Emil sk.
elnök.

Sajnos, e körlevélre még alig érkezett vá-
lasz, úgy, hogy csodálkozunk kell, hogy most,
amikor Kamaránk alkalmat és lehetőséget nyújt
arra, hogy a tanyavilágnak ez értékes munká-
sai bekapcsolóssanak egy nagy alföldi reor-
ganizációs munkába, maga a tanítóóság ilyen
közönnyel megy el a nagy kérdés mellett.

Reméljük, hogy a tanyai tanítóóság meg-
érti a mi törekvéseinket s minden erejével
igyekszik bennünket e nagy nemzeti ügy előbbre
vitele érdekében támogatni.

A tanya- kérdés megoldásához.

A Magyar Róna augusztusi számában
Csikesz Lajos sándorfalvapusztai tanító tollá-
ból a tanya-
kérdéssel kapcsolatban értékes cikk
jelent meg, amelyre viszhangként az alábbi
megjegyzéseket teszem:

Először is megállapítani óhajtom, hogy
már a Magyar Gazdaszövetség a háború előtt
évekkel nagyon intenzíven foglalkozott a tanya-
kérdéssel, mikor előadói gárdájával szervezte
ott a gazdaköröket, szövetkezeteket és tartott
azokban évről-évre előadásokat. Valóban igaz
azonban az, hogy a kormánykörök egyáltalá-
ban nem vették tudomásul a tanyákon élő sok
millió értékű magyar elem szükségleteit, kíván-
ságait, bajait, panaszait, minek folytán az ál-
lamhatalom részéről jóformán semmi sem tör-
tént az itteni bajok enyhítésére, orvoslására. A
tanyákkal bíró városok és községek vezetősége
sem vette figyelembe a tanyai nép bajait és
panaszait, úgy, hogy a hatóságok részéről való-
ban kevés történt.

A Magyar Gazdaszövetség megbízatása
folytán járta be dr. Czettler Jenő még 1911—
12-ben a magyar Alföld egész tanyavilágát,
gyűjtötte az adatokat, hogy azok birtokában a
kérdés megoldása könnyebb legyen. 1921-ben
volt Kecskeméten a tanyai kongresszus a Ma-
gyar Gazdaszövetség rendezésében, amely sok
értékes, üdvös eszmét vetett fel, a melyek mind
az illetékes minisztériumokhoz, hatóságokhoz
felterjesztettek, sajnos azonban belátás, megér-
tés, eredmény nem mutatkozott.

Azokat a kérdéseket, amelyeket cikkirő
elővesz mint pl. a vadvizek levezetése, tanyai
utak kiépítése, a közigazgatási hatóságoknak a
tanyákra kiszállása, iskolák, tanítók kérdése,
mind programba vettük és igyekszünk ebben
a tekintetben eredményeket elérni. Kamaránk
vezetősége szintén sorra járja az alföldi tanya-
kat, hogy személyesen ismerkedjék meg a ta-
nyai nép helyzetével, bajaival, igényeivel, szük-
ségletével, hogy így könnyebben tudjon hozzá-
fogni a kérdés megoldásához.

Felkérünk azért mindenkit, elsősorban a
tanyai tanítókat, hogy jöjjenek segítségünkre
eszméikkel, gondolataikkal, hogy minden kér-
dést megismerve, megtárgyalva, minél előbb
tudjunk e tekintetben eredményeket elérni.

Az „Alföldi Népművelés“, a Csongrádvár-
megyei Általános Tanító Egyesület hivatalos
lapja szeptemberi számában ismét igen értékes
és tanulságos közlemények foglaltatnak, melyek
főleg a gyermeknevelés problémájával foglal-
koznak. A lapba többek között cikket írt Gás-
pár Kálmán hódmezővásárhelyi állami tanító,
arról, hogy miként lehet a gyermek lelkébe a
történelmi hagyományokat becsepegtetni, meg-
erősíteni és ápolni. Czékus Frigyes kiskundo-
rozsmai állami tanító pedig a növendékek osz-
tályozásának tanulságait fejtegeti igen ügyesen.

A lapot, mint a népművelés egyik hatha-
tós eszközét melegen ajánljuk a gazdaközön-
ség figyelmébe. Megrendelhető Hódmezővásár-
helyen, a Központi Állami Népiszkola igazgató-
ségánál.

Növénytermelés

Rovalvezető: Kemény Szilárd titkár.

Nemesített vetőmagvak beszerzése.

Kamaránk vezetősége a nyár folyamán tanyalátogatásokat tett a körzetébe tartozó területeken a gazdaközönsséggel való megismerkedés és ezzel kapcsolatosan gazdálkodásuk tanulmányozása céljából. Csaknem mindenütt elszomorodva tapasztaltuk, azt a jelentékeny kárt, amit a kedvezőtlen időjárás okozott a gabonatermésekben. Különösen tapasztalható ez a degenerált, közönsséges fajtájú gabonaféléknél, míg a nemesített fajták — dacára a kedvezőtlen időjárásnak — szemmeláthatólag kedvező termés kilátást és bizonyos fokú ellenálló képességet is mutattak az időjárás viszontagságaival szemben.

A nemesített vetőmagvak használatánál fontos, hogy azt a gazdák közvetlenül a nemesítő uradalmaktól s nem pedig utántermelőktől szerezzék be, mert az utántermelés révén idővel ezek is elfajzanak s azért bizonyos időközökben szükségessé válik a vetőmagvak kicserélése, aminek pontos idejét maga a termelő tudja legbiztosabban megállapítani.

Ma ugyanis az a helyzet, hogy egyesek 8—10 évig is használnak egyféle gabona vetőmagot s azt még 8—10 év múlva is mint nemesített vetőmagot hozzák forgalomba. Ezt meg kell akadályozni azzal, hogy mindenki első kézből, a nemesítő telepről rendelje meg vetőmag szükségletét.

Kamaránk vezetősége a többtermelés egyik főeszközének tekinti a nemesített magvak használatát és ezért mindent megtesz annak előmozdítására. E célból Kamaránk összeköttetést létesített az ország legelső vetőmagnemesítő intézetével, hogy a szükséges mennyiséget gazdaközönsségünk részére biztosíthassa és azonkívül a nemesítő felárat, amennyire a körülmények megengedik, mérsékelje.

Az utolsó évtizedekben a vetőmagvak nemesítése hazánkban örvendetes eredményt mutatott fel, ami a gabonaféléknél a termés-többletben, fagyállóságban, erős szalmában, minőségbeli javulásban, rozsdával szembeni ellenállóságban és korábbi érésben nyilvánul meg.

Kamaránk minden törekvése odairányul, hogy a mezőgazdálkodást minél fejlettebb fokra emelje s így a többtermelést előmozdítsa, aminek elengethetetlen előfeltétele a megbízható jó vetőmag. Arra törekszünk, hogy a sovány alföldi talajra s a nehéz éghajlati viszonyok közé legjobban beváló vetőmaggal láttassanak el a gazdák s örömmel állapíthatjuk meg, hogy ilyen vetőmagunk már van.

Felhívjuk tehát gazdatársaink figyelmét a

nemesített buza, rozs, árpa, zab stb. vetőmagvaknak a gazdaközönsség között való propagálására, hogy ezáltal a többtermelés megvalósítását egy nagy lépéssel előre vigyük és e révén hazánk talpraállítását is elősegíthessük. Nagyobb megrendeléseknél nemcsak a nemesítői felár mérsékeltebb, hanem a vasúti szállítás is lényesen olcsóbb.

Azért is célszerűbb közvetlenül a nemesítőktől hozatni vetőmagot, mert az államilag nyilvántartott nemesítő telepről szállított magvak kedvezményes vasúti szállítást élveznek.

Legcélszerűbb, ha a kisgazdák az egyes községekben, vagy a gazdakörnél, vagy a községi előjáróságnál iratják össze nemesített vetőmag szükségletüket és azt lehetőleg teljes vasúti kocsirakományokban Kamaránk útján rendelik meg.

Tekintettel arra, hogy az őszi vetési időszak már rohamosan közeledik, kérjük gazdatársainkat, hogy ebbeli megrendeléseiket Kamaránknál haladéktalanul tegyék meg, mert csakis így biztosíthatjuk azt, hogy a szükséges vetőmagot idejében meg fogják kapni.

Eredeti nemesített hatvani őszi zab.

Az utolsó esztendőben az ország majdnem minden vidékén, a tavaszi zab főleg a kedvezőtlen tavaszi időjárás, illetve az elkéselt vetés miatt, a rovarkártételek és a betegségek következtében nem sikerült, ellenben ahol őszi zabot termeltek, ott ezután kielégítő termés volt. Ott, ahol az ilyen rendellenes tavaszi időjárás gyakori eset, ahol a tavaszi zab nem igen szokott sikerülni, oda az őszi zabot ajánljuk.

A Hatvani Növénynemesítő RT. már évek hosszú során át foglalkozik az őszi zab nemesítésével, mely munkálatához egy német fajtát választott alapanyagul. Nemesítésének főcélja a fagyállóság biztosítása volt. Ezen nemesítési munkálatával most már odáig jutott, hogy az idejéből kisebb tételekben kipróbálásra nemesített hatvani őszi zabot a gazdák rendelkezésére bocsáthat.

Kamaránk figyelmezteti még az őszi zab iránt érdeklődő gazdaközönsséget, hogy az csak oda való, ahol vetését korán, még augusztus utolsó hetében eszközölni lehet. Vetőmagszükséglet kat, holdanként 50 kg. Ha kellően megerősödve kerül a télbe, nem kell félni a kifagyástól s kedvező viszonyok között 15—20 métermázsza magtermést is szolgáltat.

Hatvani pannonbökköny.

Ezzel a kiválóan fagyálló őszi bökkönnyel 1925. év őszén szándékozunk először piacra jönni. A pannonbökköny fagyállóbb, mint az őszi takarmánybökköny. Ebben a tekintetben

még a szöszösbükkönnyel versenyez s előnye ezzel szemben, hogy erősebben bokrosodik, jobban elágazódik, magja alig pereg, ennél fogva a magtermése biztosabb 6—7 q holdanként. Takarmánya levelesebb s tápértéke semmivel sem gyengébb az őszi bükkönynél. Méhlegelőnek is elsőrangú. Középkötött és kötött talajra való. Kipróbálásra kisebb tételekben ajánljuk a magyar gazdáknak. Magtermesztés céljából 20 cm. sortávolságra 50 kg. vetendő kat. holdanként. 10—15 kg. erős szalmájú buzavetőmag hozzákeverésével. Tavasszal a sorközök egyszer megkapálandók. Takarmánynak gabonatorvolságra kat. holdanként vetendő 60 kg. pannonbükköny és 30 kg. buzavetőmag keveréke. A vetés szeptember második felében eszközendő. De vethető későbbben is, mert a fagygal szemben jóformán érzéketlen.

Eredeti nemesített hatvani rozs.

A hatvani nemesített őszi rozs a m. kir. növénynemesítő intézet által kitenyésztett magyaróvári rozsfajtából egyedi kiválasztással állított elő. Ezen rozsfajtánk biztosan fagyálló, erősen bokrosodó, erőteljesen fejlődő, magas és erős szalmájú, középkorai érésű, hosszú és jól megterményekült, négysorú, középtömött kalásza a bőtermőséget árulják el. Magja középnagy és zöldessárga színű. Az eddigi terméseredmények szerint kat. holdanként 12—19 p. termést szolgáltatott, azaz 5—6 mázsával többet, mint a vele összehasonlított gazdasági rozsfajta. Elősorban a jó erőben levő, középkötött talajokra ajánlható, de jó terméseredményt szolgáltat a ki nem zsarolt, jobb minőségű homoktalajokon is. Vetésével még szeptember havában kell elkészülni; aszerint, hogy annak első vagy utolsó hetében történik a vetés, 60—70 kg. szükséges kat. holdanként.

Műtrágya beszerzés.

A többtermelésnek egyik leghatékonyabb tényezője a műtrágyák használata. Kamaránk vezetősége örömmel tapasztalta a gazdaközönségnek ezirányban megnyilvánuló érdeklődését, ami arra enged következtetni, hogy végre gazdáink is belátják azokat az előnyöket, amelyeket a műtrágya alkalmazásával elérnek, mert csak okszerű trágyázással, illetve a talajerő fenntartásával lehet többet termelni.

Kamaránk mint az eddigi években úgy az idén is nagy súlyt helyez a körzetébe tartozó gazdaközönségnek műtrágyával való ellátására, aminek elérésére sikerült egyik hazai műtrágyagyárral megállapodásra jutni, melynek alapján a gazdák a műtrágya szükségletüket a Kamara útján mérsékelt áron és a hatékonysági százalék garantálásával szerezhetik be.

Felhívjuk gazdaközönségünk figyelmét, hogy igényüket a gazdasági egyesületek, vagy gazdakörök útján Kamaránknál jelentsék be, mert vagontételekben való megrendeléseknél a szállítási költség lényegesen kevesebb.

Szőlészet — borászat.

Mathiász János emlékezete.

Mikor 1890-ben, Kecskemét határában megvette azt a 31 kat. holdnyi futóhomok területet, amelyen ma a hirneves „Mathiász telep” áll, s hozzá fogott annak a betelepítéséhez, mindenki kinevette, megmosolyogta, ma pedig az ő neve a magyar szőlőbirtokosok és bortermelők körében már nem csak egy puszta név, hanem egy valóságos fogalom.

Mathiász János közéleti pályafutását Kasán, mint főispáni titkár kezdte meg, s már akkor is kiváló előszeretettel foglalkozott a szőlőműveléssel s még ott kezdte meg azt az áldásos munkát, amelynek azután egész életét szentelte.

Később a nagy magyar idősebb gróf Andrássy Gyula meghívásának engedve, az ő nagy kiterjedésű szőlőbirtokának lett az igazgatója s azt mintaszerűvé fejlesztette.

Az 1890-ik évben saját birtokára Kecskemétre jött s azt a legkiválóbb külföldi csemege- és borszőlő fajtákkal telepítette be. Itt aztán az ő csendes magányába visszavonulva, kizárólag nemes hivatásának élt, s a legkiválóbb szőlőfajták szelektálásával és nemesítésével olyan különleges homoki szőlőfajtákat állított elő amelyek részint csemegezőlő, részint boralakban nemcsak itt szűkebb hazájukban, hanem a világpiacokon is feltűnést keltettek, s európai hírnévre tettek szert.

Legeklatánsabb bizonyítéka ennek az a sok szebbnél szebb diszoklevél és érem, amelyeket Mathiász János nem csak a hazai, hanem a külföldi kiállításokon is, az ő kiállított bortermékeivel és szőlőhibridjeivel nyert.

Az ő fáradhatatlan és kiváló szakértelemre valló munkásságának köszönhető nagyrészt, hogy a homoki borok exportképessége minden kétséget kizáró módon bebizonyosodott, amely borokról annakelőtte általában csak le-kicsinylőleg, úgy beszéltek, mint bicskanyitogató vinkórol.

Mathiász Jánosnak a magyar szőlőkultúra fejlesztése terén elért elévülhetetlen érdemeit a Kecskeméti Szőlőgazdák Egyesülete oly módon akarja elismerni és megörökíteni, hogy neki Kecskeméten szobrot állít.

E célból az egyesület — belügyminiszteri engedéllyel — országos gyűjtést indított, az elhunyt özvegye pedig, szintén a szoboralap ja-

vára, Kecskeméten a városi vigadó épületében egy kisebbszerű kiállítást rendezett az ő bor és szőlő feleségeiből, amit Fáy István, Kecskemét város főispánja előkelő közönség jelenlétében, ünnepélyes keretek között, folyó hó 12-én délelőtt fél 11 órakor nyitott meg.

A kiállítással kapcsolatosan, a Szőlősgazdák Egyesülete folyó hó 13-án, vasárnap délután, ugyancsak a városi vigadóban népies szüreti mulatságot rendezett.

Kamaránk részéről szintén a legnagyobb elismeréssel adózunk Mathiász János emlékének, s az ő nagy érdemeinek és ezeknek figyelembe vételével azzal a felhívással fordulunk a magyar szőlősgazdákhoz, hogy a tervbe vett szobor létesítéséhez pénzbeli adományokkal hozzájárulni sziveskedjenek.

Az e célra szolgáló adományok a Kecskeméti Szőlősgazdák Egyesülete címére (Kecskemét Széchenyi-tér 5. sz.) küldendők be.

A szőlősgazdák gondoljai.

A szőlő ez évben, dacára a sok ellenségenek s a folytonos esőzéseknek, nagyon szép eredménnyel bízott. Az utóbbi hetek esőzései és a nagy szélviharok azonban igen sok szőlőtermelőnek a reményességét tették tönkre. — De más gondok is nagy mértékben aggasztják a szőlőtermelő közönséget. A folyó évben a drága munkabérek és a szőlők megmunkálásához szükséges eszközök beszerzése igen drágává tette a szőlőtermelést és a bor ezzel szemben nem értékesíthető, nem lehet eladni, mert olyan árat kínálnak érte, amely a munkáltatási költségeknek kis részét sem fedezi. Ennek folytán nagyon sűrű és sötét fellegek tornyosulnak a szőlősgazdák felett.

Sokan ma az értékesítés nehézségei miatt a kormányt okolják, holott pedig nem mindenben a kormány az oka, hogy a bor ma egyáltalában nem értékesíthető. Oka ennek egyrészt a szomszédos államok elzárása, a hihetetlen nagymérvű vámok és az a tény, hogy a szomszédos államok minden módon meg akarnak bennünket folytani s nem engednek gazdasági téren még lélekzethez sem.

Kamaránk, mint a homoki szőlősgazdák közönség érdekeinek a védője, fájdalommal látja, hogy mint kerül évről-évre nehezebb és nehezebb helyzetbe a szőlősgazda közönség, mint igyekeznek évről-évre többben megválni szőlőjüktől és mint hagyják veszni a szépen beállított szőlőtelepeket, vagy pedig irtják azt ki és vetik be más terménnyel. Meg kell pedig állapítanunk, hogy ezek a homokterületek másra jóformán nem is használhatók, úgy, hogy e területek megmentése adópolitikai szempontból is kívánatos, miután ezek betelepítés előtt jóformán adómentesek voltak s ma pedig tekintélyes léttel járulnak az állam adóbevételeihez.

Mindezek tanulságaképpen a homoki szőlősgazda-társadalomnak meg kell fontolnia egyrészt azt, hogy nincsen-e valami hiba a szőlőfajták megválasztása, a szőlőkezelése és művelése, továbbá a bor kezelésénél, másrészt utat és módot kell találni arra, hogy a szőlő és a bor lehetőleg feldolgoztassék, vagy legalább olyan állapotba hozassék, hogy az a külföldön elhelyezhető legyen. Az is hátráltatja az értékesítést, hogy Magyarországon csökken állandóan a borfogyasztás, aminek oka a megélhetés nehézsége és drágasága és az, hogy a vendéglőkben még ma is oly drága a bor, hogy megfizethetetlen.

Ma, amikor egy liter jóminőségű bort 6—7000 koronáért lehet venni, addig a vendéglőkben még mindig 30—40 ezer koronáért számítják a legrosszabb bort is.

A magyar kormánynak más kevésbé országos jelentőségű érdekek feláldozásával is lehetővé kell tenni, hogy a magyar bor külföldre mehessen, ezáltal a szőlősgazdák közönség legalább is ne legyen kényszerítve felhagyni a sok munkát, fáradságot és költséget emésztő, de országunknak nemzetgazdasági szempontból igen nagyot jelentő művelési ággal felhagyni.

A MSzOE. nagygyűlése Budapesten.

Augusztus 21-én, délelőtt 11 órakor tartotta meg nagygyűlését az OMGE nagytermében a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete. A miniszterelnök helyett *Lengyel Zsolt*, a pénzügyminiszter képviselőjében *Báthory Oszkár dr.*, a kereskedelemügyi miniszter helyett *Trux Jenő dr.*, a földművelésügyi miniszter megbízásából *Pettenkoffer Sándor*, az Országos Mezőgazdasági Kamara részéről *Koós Mihály* igazgató, Kamaránk részéről pedig *Kemény Szilárd* titkár jelentek meg. Képviseltették még magukat a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, az OMGE és a Szállodások és Vendéglősök Szövetsége.

A gyűlésen a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének elnöke, *Kosinszky Viktor* elnökölt, aki elnöki megnyitójában rámutatott arra, hogy ma, mikor a szőlősgazdák rekordtermés elé néznek, ott állanak, hogy termésüket nem fogják tudni értékesíteni. A kormány sürgős intézkedését kéri, hogy ez a nagy nemzeti érték megmeneküljön a végső romlásból.

Baross Endre dr., az egyesület memorandumjait ismertette s azután a bortermés értékesítési lehetőségeit fejtegette, majd a következő határozati javaslatot ajánlotta elfogadásra:

„Hívja fel a nagygyűlés a magyar kir. kormányt, hogy a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete által ez évben szerkesztett memorandumot sürgősen újabb megfontolás tárgyává tegye, mert ezen memorandum foglalja magába mindazt, ami a magyar szőlő- és borgazdaság biztosítására szükséges.

A kereskedelmi szerződések új tárgyalásánál ismételtelen felhívja a nagygyűlés a kormány figyelmét arra, hogy a magyar szőlő- és borgazdaság érdekeit szem elől

ne tévessze és mielőtt ezek tárgyalását a hivatalos tényezők megkezdendék, a tárgyalás anyagát az érdekeltségekkel tárgyalják le.

A nagygyűlés nyomatékosan, mint sürgős intézkedést kívánja a borfogyasztási adónak literenként 5 aranyfillérben való megállapítását, valamint a termelők és munkásaik által elfogyasztott bork adómentességét.

A javaslatához elsőnek dr. Drucker Jenő elnök szólt hozzá s főleg a borfogyasztási adó leszállításának szükségességét hangoztatta.

Forster Elek, a Balatonvidék szőlősgazdáinak nevében határozati javaslatot terjesztett elő, a vasuti fuvardíjak mérsékléséről és a védekezési anyagokra kirótt behozatali vámok eltörléséről.

Hajduska Rezső, foglalkozott a bor párlattá való előállításának szükségességével és indítványozta, hogy a határozati javaslat kérje a bor párlásának engedélyezését is.

Steiner Antal dr. a lengyel-magyar kamara titkára, a magyar lengyel kereskedelmi szerződés fontosságát tárgyalta a bortermelők szempontjából s annak a reményének adott kifejezést, hogy a lengyel piacra magyar részről már jövő hónapban megindulhat a borkivitel.

Kamaránk titkára a homoki szőlősgazdák hiteligényeinek kielégítését s ezzel kapcsolatosan borközpontok létesítését sürgette. Végül pedig arra hívta fel a szőlősgazdák figyelmét, hogy a borvidékek gazdaérdekeltsége a legközelebbi képviselőválasztásoknál olyan szőlőbirtokosokra adja szavazatát, kik a szőlősgazdák érdekeit a nemzetgyűlésen is szóvá tehetik.

A homoki szőlősgazdák nagygyűlése Kecskeméten.

A homoki szőlősgazdák nehéz helyzete hatalmasan domborodott ki abban a nagyszerű összefogásban, amely szeptember hó 13-ára Kecskemétre szolitotta nemcsak a Duna—Tisza-közi Mezőgazdasági Kamara homoki szőlősgazdáit, hanem a Tiszántúli részeket is. Kecskemét th. város közgyűlési terme zsufolásig megtelt az összesereglett szőlősgazdákkal, akik között a kecskemétieken kívül ott láttuk Szeged, Cegléd, Izsák, Csongrád, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Bácsalmás, Ókéske stb. kiküldötteit s a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara képviselőjét. A földmivelésügyi minisztert Bernhard Rezső a kecskeméti szőlészeti és borászati szakiskola igazgatója, a pénzügyminisztert dr. Báthory Oszkár miniszteri osztálytanácsos, a kereskedelemügyi minisztert pedig dr. Petheő Sándor miniszteri titkár képviselte. Megjelentek ott Pekár Gyula, Zsitvay Tibor nemzetgyűlési képviselők, Zimay Károly Kecskemét th. város polgármestere, a városi tanács tagjai nagyszámban stb., Kamaránk részéről Staub Elemér és dr. Kiss János alelnökök, dr. Gesztelyi Nagy László igazgató, Vaja Béla dr. főtitkár, Tölgyes Árpád és Kerekes Ferenc segédtitkárok. Levélileg mentették ki elmaradását dr. Schandl Károly és Prónay György báró államtitkárok, Purgly Emil kamarai elnök, és dr. Marschall Ferenc nemzetgyűlési képviselő, az Országos Mezőgazdasági Kamara h. igazgatója, akik levélben ígérték meg a homoki szőlősgazdák támogatását.

E nagyszabású alföldi szőlőtermelési kongresszust a Duna—Tisza-közi Mezőgazdasági Kamara rendezte a Kecskeméti Szőlősgazdák Egyesületével. Az elnöki széket Staub Elemér ny. államtitkár, Kamaránk alelnöke foglalta el, akit Németh László a Kecskeméti Szőlősgazdák Egyesületének elnöke üdvözölt meleg szavakkal, rámutatva e gyűlés nagy fontosságára s arra, hogy milyen fontos, ha a homoki szőlősgazda közönség ilyen egységesen tud fellépni a maga érdekeinek védelmében.

Utána Staub Elemér elfoglalva az elnöki széket, a jegyzőkönyvvezetésére Kerekes Ferenc és Tölgyes Árpád segédtitkárokat kéri fel, hitelesítésére pedig Széll János és Szappanos Sándor kongresszusi tagokat. Melegen üdvözli a 3 közigazdasági minisztérium képviselőit, a megjelent nemzetgyűlési képviselőket, Kecskemét város főispánját s a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének képviselőjét, Katona József igazgatót. Üdvözli végül Kecskemét nemes városának közönségét, tanácsát, jelenlegi polgármesterét, tanácsnokait, akik ez alkalommal is fényes tanújelét adták annak, hogy együtt éreznek minden komoly és nemes törekvéssel, amely a gazdatársadalom javát igyekszik szolgálni. Együttal megköszöni a városi tanácsnak a közgyűlési terem átengedését. Meleg szeretettel üdvözli a nagyszámban megjelent vidéki szőlősgazdákat és kéri, hogy felszólalásaikban állandóan a közérdeket tartsák szem előtt, s igyekezzenek ilyen irányban felszólalni. Üdvözli a Kecskeméti Szőlősgazdák Egyesületét, annak nagyhíremű elnökét, Németh Lászlót, aki az Egyesülettel minden nagykérdésben, amely a homoki szőlősgazdákat érdekli, állandóan ott van és tevékenykedik.

Ezek után Staub Elemér az elnöki megnyitó kapcsán az alábbiakban vázolja a homoki szőlősgazdák mai helyzetét.

Szüret előtt állunk! Ez az az időpont, amikor a magyar szőlősgazda egész évi szorgalmának, munkájának, befektetésének eredményét láthatja.

Az eredményes munka büszkeséggel és meglegedettséggel tölti el a lelkeket, reményt fakaszt a jövőre. Új energiákat szül. A lelki meglegedettség érzete kiül az arcokra, melegítő sugara betölti a családi kört, és még a szoktnál is vonzóbbá teszi az alföldi rónát.

Ha azonban végignézek az Önök sorain, akik közül nem egynek láttam viruló tanyáját, hiába kutatom az arcokon a meglegedett lélek nyugalmát; fáradt vonásaikban ott látom a kétség nagy kérdő jelét: „Mi lesz velünk, hová leszünk?”

A múlt évi rossz szüret után új reményre, kapva dolgoztunk egy éven át. Az Ég megáldott türelmünket és munkánkat, s ma itt állunk még mielőtt a munkánk eredményét betakarítottuk volna, összeroppanva. Egy rossz előérzet hajtott minket össze, mint viharfelhő a puszt-

tán legelésző nyájakat, előérzete annak, hogy fáradozásunk hiábavaló volt. Hiába volt velünk az Ég áldása. Amit adott, veszendőbe megy, mert nem tudjuk a termésünket értékesíteni.

S valóban indokolt ez az aggodalom! *A termésnek egy ága sincs, amely annyi munkát, kitartást és tőkét kívánna, mint a szőlőművelés.* Egy sincs, amelyet annyi veszedelem fenyegetne, s viszont egy sincs, mely nemzeti vagyonnunknak oly jelentékeny részét alkotná, mint éppen ez.

Vajjon mi lenne ebből az országból, ha az Alföld szőlői és gyümölcsösei kipusztulnának, ha a magyar szőlősgazda kezéből ki hullana a szerszám? A sivár homokpuszta elindulna és temetője lenne mindannak, amit a magyar erő és akarat egyebütt is tudott teremteni. Mert az alföldi szőlőtermelés egyik fő létfenntartó tényezője a magyar államnak. Állami integritásunknak, nemzeti függetlenségünknek a sarkköve, amelyvel áll vagy bukik ez az ország. Az Alföld homokja mintegy 160,000 kat. hold területen sok százezer embernek nyújt megélhetést és boldogulást, és bátran állítom és vallom azt a felfogásomat, hogy az Alföld homokjába dugott szőlővessző gyökerei életetik ezt a szegény megcsonkított országot. Ez ad életet az iparnak és kereskedelemnek is, s a virágzó szőlővessző termi meg a magyar kulturának is legszebb gyümölcsseit!

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara mélyen átérzi azt a hazafias kötelegességet, amely őt az Alföld szőlőkultúrájának fenntartására kötelezi, s immár több ízben adta tanújelét annak, hogy ezt a kötelességet lelkiismeretesen akarja teljesíteni.

Tanusítják ezt azok az akciók, amelyeket ez irányban évek óta rendszeresen és öntudatosan kifejt. Kisebb arányú akcióin kívül kiemelkedő momentum volt az a nagyszabású borászati kongresszus, amelyet a kamara 1924. évi május 4-én, Szegeden tartott, továbbá az az országos jellegű értekezlet, amelyet 1924. évi március hó 26-án, Kecskeméten rendezett.

Ezek az akciók mind azt a célt szolgálták, hogy reámutatva az alföldi szőlő és gyümölcsstermelés országos jelentőségére a közfigyelmet ráirányítsuk, s egy országos jellegű és politikai irányt szabó felfogást igyekeztünk érdekében életrehívni.

Ha ezeknek az akcióknak az eredményét nézem, úgy azt *egész határozottsággal megállapítom, hogy a közfigyelmet már sikerült alföldi nagy problémára irányítani.* Ma már sokan tudják azt, hogy országos szempontból nem mindegy az, hogy az Alföld bora, gyümölcse megtermett-e avagy sem s hogy az Alföld borát gyümölcsét el lehet-e adni, avagy sem? Ma már az országos politika irányítói is foglalkoznak az alföldi közlekedés és népnevelés kérdésével. A gazdasági és kulturális meg erősítésnek szüksége tehát felismertett.

A legközelebbi mult eseményei ezt részben igazolni látszanak. Így a mezőgazd. kamarának az az akciója, amelyet a nazai szőlő- és gyümölcs export érdekében a vasúti tarifák leszállítása, valamint a hordóuzsora letörésének érdekében a hordóvámok felfüggesztése céljából folyamatba tett, sikerrel járt, ami a kereskedelmi, illetőleg a pénzügyi kormányzat megértő támogatásának köszönhető.

Mindez azonban az én nézetem szerint még csak félsikert is alig jelent, mert az ezekből eredő kedvezőbb feltételekkel élni nem tudunk. A külföld piacai ugyanis nem állanak oly mérvben nyitva a számunkra, hogy termésünket még a kedvezőbb szállítási lehetőségek mellett is ott elhelyezhessük.

A külföld finomult izlése speciális csemegeárút kíván. A termelési iránynak kell tehát elsősorban megváltoznia, hogy kiváló fajták előállításával tegyük kívánatosabbá a magyar gyümölcsöt, amelyet izlésesen csomagolva, sértetlen állapotban juttatunk ki a külföldre. A mezőgazdasági Kamara minden erővel oda fog hatni, hogy a kiváló gyümölcs- és szőlőfajták az Alföldön meghonosodjanak. Ezt a célt kívánja szolgálni a Kamara egy a kecskeméti háttárban legközelebb felállítandó mintagyümölcsös telep létesítésével.

Arra fog továbbá a Kamara törekedni, hogy a szőlő- és gyümölcs csomagolás és szállítás új irányelvek mellett és a külföld izlésének megfelelő módon történjék. A gyümölcsfák megfelelő kezelése, a legkiválóbb borfajtákat adó szőlők okszerű telepítése és kezelése is sokban hozzájárulhat a külföld meghódításához, s azt hiszem, hogy mindenki egyetért velem abban, ha példára hivatkozva megemlítem, hogy a Mathiasz-féle csemegezőlőknek és a Kecskemét városi szikrai boroknak nem kell cégér, hogy vevőre találjanak.

Ez azonban még mind csak a jövő zenéje, nekünk pedig a legfontosabb most az, hogy idei bortermésünket tudjuk a külföldön elhelyezni.

A borexport szempontjából legfontosabb piacunk Ausztria volt, — természetszerűleg ma is az. — A borexportot biztosító rendszeres kereskedelmi szerződéses viszony létesítésének lehetősége Ausztriával csak akkor állott be, amikor a magyar autonóm vámtarifa már megalkottatott. Az autonóm vámtarifa megalkotása után a m. kir. kormány az osztrák kormánnyal a kereskedelmi szerződés iránti tárgyalásokat folyamatba tette, s minden erejével törekedett, a magyar bornak az osztrák piacon leendő értékesítését biztosítani. Midőn pedig ez a tárgyalás a közeli időben elérhető eredménnyel nem kecsegtetett, s a m. kir. kormány legalább azt kívánta elérni, hogy addig is, míg a végleges szerződési megállapodások létesülnek, provisorium alapján jöjjön létre Ausztriával egy megállapodás, mely a ma-

gyar szőlőnek az osztrák piacot nagyobb mérvben biztosítja. Ma még nincs eldöntve az, hogy min múltott ennek a meghiusulása: az osztrák roszhiszeműségen-e, avagy a magyar ipar képviselőjének az országos szempontokat kellőleg figyelembe nem vevő és egyoldalú érdeksférikat szolgáló befolyásán?

Bizonyos azonban, hogy ennek részben az is az oka, hogy a magyar gazdatársadalom nem tudta eddig azt a politikai súlyt kifejteni, amely számarányánál fogva joggal megilleti. A múltban is úgy volt és most is úgy van, hogy a magyar gazdatársadalom maga érdekeinek megvédésénél sem azt a szervezettséget, sem ezt az öntudatot és előrelátást nem tanusítja, mint a kereskedelemnek és az iparnak a képviselői, s ez az oka, hogy nem képes a politikai téren ily nagy fontosságú, tárgyalásoknál, a siker érdekében befolyásának súlyát kellő mérvben latba vetni. A mai nap úgy látszik az önérdekek megismerésében és ezeknek a védelmében forduló pontot jelent, s a magyar gazdatársadalom felismerte a veszélyt, amelyet indolenciájával maga ellen felidézett. Az a hatalmas tömeg, mely itt ma megjelent dokumentálja azt, hogy a magyar gazdatársadalom sorsának tudatára ébredt.

Igen! Mi magyar alföldi szőlősgazdák, amikor ma itt összejöttünk, töröljük le a törődöttségnek nyomait homlokunkról! Aki élni és alkotni akar, nyilt homlokkal, hátraszegett fejvel kell, hogy a sors szemébe nézzen! *Nyiltan, erőteljes hangon kell hirdetnünk élni akarásunkat! Kell, hogy meglássák azt, hogy mi vagyunk és sorsunkról nélkülünk és ellenünk nem lehet határozni!*

És hogy ez az elhatározásunk illetékes helyen is tudomásra jusson, indítványozom, hogy mondjuk ki határozatilag azt, hogy a homoki szőlősgazdák őszinte ragaszkodással üdvözlük a földmivelésügyi miniszter urat az Ausztirával újólag folyamatba tett tárgyalások alkalmából és Őt teljes bizalmukról biztosítják. Ezeket a tárgyalásokat a legélénkebb figyelemmel kísérik s azoknak sikere érdekében teljes politikai súlyuk tudatában felhívják az Országos Mezőgazdasági Kamarát, hogy az 1920: évi XVIII. tc. 34. §-a harmadik és negyedik bekezdésében foglaltak alapján a szükségesnek látszó intézkedéseket tegye meg s azok eredményéről a körületi kamaránkat értesitse.

*

Ugy vélem, hogy a szőlősgazdatársadalom egyéb panaszait és kívánalmait, amelyek a jelenlegi nehéz helyzetből folynak, a kongresszusnak más szónokai fogják előadni. Én a magam részéről még csak két kérdésben kívánok nyilatkozni, nevezetesen a hitel és a részgálék kérdésében.

Egyik igen fájó sebe a szőlősgazdatársadalomnak a termeléséhez szükséges hitel hiánya. Hogy a megfelelő hosszúlejáratú és olcsó

hitel mit jelent, azt nem kell fejtegetnem, mert ezt mindenki tudja. Arra azonban rá kell mutatnom, hogy ha a szőlő, mint hitelbiztosítéki objektum még normális hitelviszonyok között sem szerepelt, úgy annál kevésbé számíthat erre a szerepre ma, amidőn a hosszú lejáratú ingatlan jelzáloggal biztosított kölcsönök kora még tulajdonképpen el sem jött. Azok a jelzálogkölcsönök, amelyek részben a kormány közreműködésével, főleg pedig külföldi hitelnyújtással létesülnek, oly súlyos feltételűek, hogy azokat a szőlőgazdaság már csak azért sem veheti igénybe, de nem használhatja azért sem, mert a hitel alapját a szántóföld értéke alkotván, a nagyobb mértékű hiteligényű szőlőgazdaságot az ilyen hitel ki nem elégítheti.

A folyó gazdasági év nagyobbik részét átküzdött szőlősgazdának az volna az érdeke, hogy bortermését értékesíteni tudja s a hitel-szükséglet most tulajdonképpen szüret után fog jelentkezni, ha a boreladás nem sikerül.

Arról kellene tehát gondoskodni, hogy a gazdák boraikat kézizálogként leköthessék s a beraktározott borra vehessenek igénybe megfelelő olcsó hitelt.

Ez a probléma sokkal nagyobb horderejű, semhogy azzal a mai elnöki megnyitó keretében foglalkozhatnám. Körültekintő megfontolást és előkészítést igényel ez.

Nézetem szerint kielégítő volna a jelen pillanatban az is, ha ennek a hitelnyújtási módnak a szükségét a mai értekezlet megállapítaná, s utasítaná a Kamara vezetését, hogy a vonatkozó előterjesztést a kormányhoz tegye meg.

Ugy vélem, hogy abban az esetben, ha a gazdák megfelelő, commercialis értékű bort fognak leszűrni, a beraktározás kérdése megoldható lesz.

A beraktározott bor értékesítésének biztosítása pedig állami feladat. Ez *conditio sine qua non*, amelyet a kormányzatnak, ha a nagy katasztrófát elkerülni akarjuk, mindenképpen biztosítania kell. A hitelszükséglet kielégítésére megkívánt tőke viszont rendelkezésre áll, amit a jelenlegi genfi konferencia is igazol, ahol a magyar pénzügyi helyzetről tett előterjesztésből megállapítható volt, hogy az újraépítési terv szerint erre az évre várt költségvetési hiány szerint már a folyó év első felében is 63 millió aranykorona megtakarítást értünk el.

A magyar mezőgazdaság javára biztosított állami beruházási kölcsönből a szőlőgazdaság ki van zárva. Ez természetes is. A szőlőtermelésnek speciális volta s az a politikai törekvés, hogy a szőlőtermő területek restringáltassanak, ezt érthetővé teszi. De viszont jogot formál a szőlősgazdatársadalom arra, hogy a számára ma egyedül lehetők látszó hitelforrás. a magyar költségvetés fölöslege, rendelkezésre álljon. *A szőlősgazdatársadalom ki van merülve, meríteti kíván tehát ebből a*

forrásból, hogy új erőt gyűjtve a különben pusztulásra ítélt szőlőtőkékkel új évezredre megköthesse a magyar homokot,

A rézgálickérdéssel nem kívánok részletesen foglalkozni. Ez a kérdés a folyó évre el van intézve s remélhető, hogy a jövőre nézve a hazai rézgálic ipar a szükséges tanulságot az ideai kampányból levonta. A magyar rézgálic ipar képviselőinek be kell látniok és megérteniök, hogy akkor, amikor a rézgélic hiánya folytán beállható peronospora veszedelem a 42 millió munkanapot igénylő és 150 millió aranykorona hasznot jelentő termés hozamot veszélyezteteti. A szőlősgazdatársadalom mindent elkövet a saját boldogulását biztosító eme jelentős nemzeti vagyonnak megmentése érdekében. Ha a magyar rézgálic ipar a maga részéről vállalja a felelősséget azért, hogy megfelelő méltányos áron a hazai rézgálicszükségletet biztosítani tudja, úgy kötelessége arról már most jó eleve gondoskodni, hogy a rézgálic a gazdaközönségnek a jövőben rendelkezésére is álljon. Ha pedig a rézgálic iparban jóhiszeműen vallják azt a felfogást, hogy a folyó évben lejátszódott rézgálic pánik azoknak a lelkiismeretét terheli, akik a rézgálichiány túlzott hangoztatásával lelkiismeretlen spekulánsoknak szolgáltatott ki a szőlősgazdákat, úgy kötelessége a rézgálic iparnak magát a rabulisztikával dolgozó rézgálic kereskedelemtől függetleníteni. A hazai rézgálicszükségletet, amelyet a rézgálic ipar az utolsó gramig ismer, tessék raktározni s megelégedvén a megfelelő méltányos haszonnal, tessék azt a közvetítő kereskedelem kikapcsolásával a gazdatársadalom társulási és beszerző szervezetei útján a gazdaközönséghez juttatni. Ha ez megtörténik a rézgálic ipar, a méltányosan dolgozó hazai ipart mindenkor lelkesen támogató gazdatábor támadásainak bizonyára nem lesz kitéve, viszont attól sem kell tartania, hogy termelése eladatlan maradván, nem várt károsodást fognak szenvedni.

A nagytetszéssel fogadott s az egész kérdést átölelő elnöki előadás után Szabó Károly ceglédi szőlőbirtokos emelkedett szólásra és a fogyasztási adó eltörlését, termelés hitel kicsinybeni eladás, jövedelmi adó és kényszerkölcsön felfüggesztése ügyében emel szót és terjeszt ebben határozati javaslatot.

Gy. Szijj János ókéscei szőlőbirtokos, gazdasági egyesületi elnök különösen az értékesítés nehézségeit tette szóvá, példákkal világította meg a mai helyzetet és tett több irányban értékes javaslatot.

Hank Olivér, a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara titkára a tiszántuli homoki szőlősgazdák velünk érzését és támogatását jelenti be mindenben egyetért és csatlakozva az itt elhangzottakkal.

Wolf Mihály kiskundorozsmai szőlőbirtokos a szőlősgazdák szervezetlenségére mutat

rá, aminek következménye, hogy óriási különbségek vannak a Duna-Tisza közén is a borárát illetőleg s kéri, hogy a Mezőgazdasági Kamara a vidéki sajtót időnként informálja a boráráról is.

Veress István izsáki református lelkész a 4000 katasztrális holdnyi izsáki szőlőbirtokosság nevében sürget egyöntetű és egységes fellépést, különösen rámutat arra, hogy ezt a kutyatejet termő silány homokot, amelyet óriási áldozatok árán kötött meg a homoki szőlősgazda közönség, méltánytalan, igazságtalan, hogy ma annak termését ezerféle terhek nyomják, úgy, hogy abba majd belesorvad.

Damásdy Sándor az izsáki gazdakör elnöke szintén sérelmeket ad elő és sürgeti a szőlősgazda közönség erélyes összefogását.

Pethő Kálmán kereskedelemügyi miniszteri titkár a három minisztérium kiküldöttjeinek nevében bejelenti, hogy a legnagyobb figyelemmel és érdeklődéssel hallgatták az itt elhangzottakat s igyekezni fognak a miniszter urakat és az osztályokat az itt elhangzottak felől már előre informálni.

Végül Németh László jelenti be, hogy a világhírű szőlész Mathiasz János szoboralapja javára a mai nap folyamán felesége az ő alkotásaiból kiállítás rendezett, amelyre szívesen meghívja a jelenlevőket.

Ezután Szakács Ödön a helybeli vegyvizsgáló állomás vezetője mutatta be érdekes új talalmányát, amellyel a bordóilé erősségi foka könnyen és szemléltetően bemutatható.

A közönség nagy érdeklődéssel hallgatta az értékes magyarázatot és melegen köszönték meg a feltalálónak e bemutatást.

Mindezek után Staub Elemér elnök foglalta össze a nagy gyűlés lefolyásának eredményét abban, hogy bizassék meg a Duna—Tisza közti Mezőgazdasági Kamara és a Kecskeméti Szőlősgazdák Egyesületének vezetősége, azzal, hogy az itt elhangzott javaslatok alapján és értelmében készítsék el a határozati javaslatot, amelyet az Országos Mezőgazdasági Kamara útján a három közigazgatási miniszternek meg fognak küldeni.

A gyűlés lelkes és bizakodó hangulatban oszlott szét.

Hajlandó volnék elvállalni bárhol

150 — 200 jó munkásommal,
cukorrépa kiszedést

akár hold, akár mázsa számra akkord bér mellett.

Viczián Mátyás,
békéscsabai munkavállalalkozó
III. kerület, Berényi-út 24. szám.

Adó és hitelügyek.

Rovatvezető: Dr. Vaja Béla.

A gazdák adó és hitelügyei.

Lapunk más helyén olvasható az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatóválasztmányi ülésének a lefolyása, amelyen a gazdák adóügyi és hitelsérelmei nagyon intenzív tárgyalásban részesültek. Ott határozottat el, hogy a pénzügyminisztert felkérjük, hogy adjon alkalmat a mezőgazdasági kamarák képviselőinek, hogy a legújabb jövedelemadó és vagyonadó rendeletnek a gazdákra sérelmes intézkedései ügyében szakszerű tájékoztatást nyújthassanak és a minisztert belátásra bírassák. — Pénteken, szeptember 11-én volt a Pénzügyminiszteriumban ez az értekezlet, amelyen megjelentek Almássy Imre, Bottlik József, Hoyos Miksa gróf és Purgly Emil kamarai elnökök, dr. Marschall Ferenc, az Országos Mezőgazdasági Kamara h. igazgatója, Ormándy János, a Győri Mezőgazdasági Kamara igazgatója, továbbá Mutschenbacher Emil, az OMGE igazgatója. A tanácskozásokban a pénzügyminiszteren kívül részt vettek Szabóky és Vargha államtitkárok is. Az értekezleten a gazdák képviselői tárgyilagossággal meggyőzték a pénzügyminisztert arról, hogy a mutatkozó hibák orvoslásától eltekinteni nem lehet.

A pénzügyminiszter meghajolva a gazdák jogos, méltányos és tárgyilagossággal érvelése előtt, a következő sürgős intézkedések megtételére tett ígéretet:

1. Az adófelszólamlási bizottságok és ezek pénzügyigazgatósági előadói mellé bizottságonként külön gazdaszakértők delegáltassanak (a kerületi mezőgazdasági kamarák és vármegyei gazdasági egyesületek kijelölése alapján.) 2. Hogy az adófelszólamlási bizottságok a mezőgazdasági jövedelem megfelelő értékelése érdekében a vallomási iv, a kataszteri tisztajövedelem stb. adatain kívül az Országos Statisztikai Hivatal 1924. évi termés-statisztikájából a járási termésátlagokat is vegyék kombinációba. 3. Hogy a föllebbezési 15 napos határidő további 15 nappal 30 napra meghosszabbíttassék. 4. Hogy az inségsújtotta vidékek az idej jövedelmi és vagyonadó befizetésére fizetési halasztást nyernek; és végül 5. Hogy a pénzügyigazgatóságok külön is nyomatékosan utasítsanak, hogy saját hatáskörükben is mindent elkövessenek az előforduló aránytalan és méltánytalan jövedelmi adókövetések megvizsgálása és helyesbitése tekintetében.

A pénzügyminiszter által kilátásba helyezett orvoslási mód minden tekintetben kielégíti a gazdákat.

Ugyancsak az Országos Mezőgazdasági Kamara említett választmányi ülésén volt különböző megvilágításban szó a gazdák súlyos

fizetési terminusairól, amennyiben a gazdák részére folyósított rövid lejáratú hitelek nagyrésze mostanában válik esedékessé, kb. 90 milliárdnyi összeg s ugyancsak most esedékesek a vetőmag, burgonya és egyéb termelési hitelek is. A gazdák, hogy fizetési kötelezettségeiknek eleget tehesse, kénytelenek termésméleslegüket nagytömegben piacra hozni, ami viszont az értékesítési lehetőségeket rontja és a gabonaárakat még a mainál is alacsonyabb nivóra szállítja le. Mindezeket tárgyalás alá vette az Országos Mezőgazdasági Kamara választmányja, ahol elhatározott, hogy tárgyalásokat kezd a pénzügyminiszterrel a hitelek prolongálása ügyében. A pénzügyminiszter magához kérte a Jegybank, a Pénzügyintézeti Központ és az OKH megbizottait, továbbá a gazdák közül dr. Marschall Ferencet, az Országos Mezőgazdasági Kamara h. igazgatóját és Mutschenbacher Emilt, az OMGE igazgatóját, akik kifejtették a hitelek visszafizetésével járó nagy országos katasztrófa körvonalait. A pénzügyminiszter a gazdák képviselőinek s a pénzügyi szakemberek véleményeinek meghallgatása után kilátásba helyezte, hogy a most esedékes gazdaváltó lejáratokat 3 hónapra kitolják és hogy gondoskodás fog történni a lejáratú idő arányos szétosztásáról is.

Ime a mezőgazdasági kamarák akciójának az eredménye. A kamarák e két munkájukkal sok milliárdot mentettek meg a gazdasági társadalom számára és nagyon sok gazdának mentették meg a terményét az olcsó elkötvetéltől vagy pedig az elárverezéstől.

A mezőgazdasági kamarák minden és minden alkalommal ott állanak a gazdák mellett s minden rendelkezésre álló eszközzel igyekeznek a gazdák érdekeinek megvédését biztosítani.

Milyen pótlékok járulnak az egyenesadókhöz? Egyenesadóink után különböző pótlékok is járnak, melyek a fizetési meghagyásokban nem szerepelnek, a befizetés alkalmával azonban felszámítatnak, miért ezekről olvasóinkat alábbiakban tájékoztatjuk:

A földadó után utadó, községi pótladó és mezőgazdasági kamarailleték jár.

A házadó után községi pótladó és utadó számíttatik.

A jövedelemadó után csak Budapesten jár 5% inségadó.

A vagyonadó után pótlék nem jár.

A kereseti adó után gazdánál mezőgazdasági kamarai illeték járul.

A társulati adó után községi pótladó, utadó s ipari vállalat esetén kereskedelmi és iparkamarai illeték rovatik ki.

Az ország területén a községi pótladó és iparkamarai illeték 50%, a kereskedelmi és iparkamarai illeték egyes kamarák területén 10%, mezőgazdasági kamarai illeték 2%.

Az adófelszólamlási bizottságok munkája. A gazdatársadalom joggal panaszkodik amiatt, hogy aránytalanul nagy adóterheket kell viselnie. De jogos a panaszja abból a szempontból is, hogy az adóbevallási iverk kitöltése ma már egész tudományá lett, úgy hogy laikus ember azon eligazodni alig tud. És jogos a panaszja abból a szempontból is, hogy az adófelszólamlási bizottságokban a gazdaközönség nem talál megfelelő támogatást és védelmet. — Ez utóbbi panasz tárgyában azonban maga a gazdatársadalom a hibás. — Hibás elsősorban azért, hogy nem érdeklődik a saját maga adókérdései iránt eléggé; hibás másodsorban azért, hogy az adófelszólamlási bizottságokba nem küld megfelelő gazdaembereket és hibás harmadsorban azért — itt azonban már csak az adófelszólamlási bizottság gazdatagjait érheti a vád — hogy az adófelszólamlási bizottság gazdatagjai nem vesznek részt az adótárgyalásokban, vagy nem mennek el egyáltalában, vagy nem képviselik a gazdaérdekeket megfelelően, minek következtében a gazdaérdekek védelem és képviselő nélkül maradnak.

Kamaránk mindent elkövet, hogy a gazdatársadalom ezirányban hiányt ne szenvedjen. Oktató füzeteket küldött szét az összes adófelszólamlási bizottsági tagoknak, megkereste a főispánokat és minisztériumokat, hogy az adófelszólamlási bizottságok tagjainak kinevezésénél az adózó gazdák számarányára figyelemmel legyenek s ahol kizárólag gazda adózó polgárok vannak, ott a felszólamlási bizottság összes tagjai gazdákból álljanak.

Sajnosan kell megállapítanunk, hogy a pénzügyi adminisztráció közegei igen nagy százalékban gazdaellenes felfogásúak, részint hivatalból, részint lélekszerint s így a gazdatársadalomnak saját jól felfogott érdekében állandóan résen kell lennie, hogy sérelem ne érje.

Van-e jogalapja a szélvihar okozta károkkal sújtott gazdának adóelengedésre?

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara akciója.

1923. szeptember hó 3-án a Duna—Tisza-közén hatalmas ciklon vonult végig, amely alig felmérhető károkat okozott a szántóföldön termelt konyhakerti veteményekben, házikertekben, szőlőkben és gyümölcsösökben, utszéli faültvényekben, erdőkben, de magában a még lábón lévő veteményekben is (kukorica, cirok, komló stb.) Ez elemi károk összeírását az illetékes pénzügyigazgatóságok a tömegesen érkező bejelentések alapján meg is kezdték abban a reményben, hogy a károsultak az 1909 évi XI. t.-c. 36—39. §-ai alapján adómérséklésben fognak részesülni.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara ez esetből kifolyólag kérte az 1909. évi XI. t.-c., továbbá a földadók kivetésének és ezzel kapcsolatos kérdéseknek újból való szabályozásáról szóló 1922. évi XXI. t.-c. hiányosságainak a földmivelő osztály érdekében leendő pótlását.

Az 1909. évi XI. t.-c. 36. §-a szerint „az elemi csapások által okozott károk rendkívüli eseteiben az ingatlanok után kivetett föld és házadó elengedésnek van helye.”

Elemi csapásoknak tekintendők a törvény szerint általánosságban:

1. Jégeső, árvíz és tűz. — 2. Rovarok és növénybetegségek által okozott kár. 3. *Szántóföldre nézve*: a) Fagy és földárja által okozott belviz. b) Tartós szárazság. c) rozsdá és burgonyavész. d) Hőütés és mezei egerek. — 4. *Szőlőkre nézve*: a) filloxera, szőlőmoly, szőlőilonca, bagolyvilla, fakórothadás és peronoszpóra által okozott károk, b) fagy. — 5. *Erdőknél a) Tűzkár. b) Tartós szárazság. c) Rovarkárok. d) Hőütés (jégtörés) lavina. e) Szélvihar.* — 6. *Komlókertekre nézve*: Fagykár.

Amint tehát ezekből kitűnik, a szélvihar csakis az erdőknél van olyan elemi csapásnak minősítve, aminek az alapján adóelengedésnek van helye, holott olyan szélvihar, mint amilyenről fentebb szó van, a gyümölcsös kertekben, komlókertekben, sőt a szőlőkben is (különösen lugas művelés mellett) nagyon jelentékeny károkat okozhat.

Igaz ugyan, hogy a 7. pont alatt megemlített „más egyéb esetről-esetre felmerülő elemi csapás” is alapul szolgálhat adómérséklésre és adóelengedésre, mindazonáltal szükséges volna a szélvihart a gyümölcsöskerteknél, szőlőknél, de általában a mezőgazdaság minden ágánál olyan elemi csapásnak minősíteni, amelynek alapján adóelengedésnek van helye.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara ez előterjesztésére másfél év múlva megjött a válasz, amely szerint „a szélvihar által okozott károsodás adóelengedésre igényt nyújtó elemi csapásnak nem minősíthető. — Ez a kérdés ugyanis csak törvényhozási uton volna újból szabályozható.”

Azért tesszük ezt a kérdést szóvá ez alkalommal, mivel az utóbbi hetekben az ország több részén olyan kimondhatatlan szélvihar pusztított, amely óriási károkat okozott.

Kelet-Csanádban pl. az épületek és szénakazlak szétrombolásán kívül földreperete a kukoricatáblákat, Kecskeméten és vidékén leverte a gyümölcsöt, szőlőt, ezáltal kimondhatatlan károkat okozott.

De legyen szabad idéznem ez alkalomból egyik napilap híradását, mely a következőképen szól:

„Szomjas Gusztáv, Hajduböszörmény képviselője, tegnap hosszabb táviratot intézett a földmivelésügyi minisztériumhoz, amelyben az ott végig száguldó vihar borzalmas pusztításai-

sulatok részére nyújtandó állami segélyek céljaira, hogy ezek fokozottabb működésével minél nagyobb területeket lehessen az árviztől mentesíteni s a mezőgazdasági termelésnek rendelkezésre bocsájtani.

2. Állattenyésztés fejlesztésére, hogy főleg a szarvasmarha-állomány minősége legyen emelhető, megfelelő tenyészállatok beszerzése által.

3. A szőlősgazdák részére hitelnyújtás céljaira, valamint közpincék támogatására, melyek nemcsak előleget adnának beraktározott borokra, hanem maguk is vásárolnának.

4. A mezőhegyesi és egyéb állami birtokok támogatására.

5. Az állami erdőbirtokokon nagyobb fakitermelő akciók létesítésére.

6. A tejértékesítés országos megszervezésére, amihez első lépés a tejszövetkezeti központ felállítása, melynek feladata lesz a vidéki tejszövetkezetek és az azoktól átveendő tejértékesítése.

Állami „Pénztári Elismervények” kicserélése, beváltása.

A Pénzügyminiszter 106.100-195. sz. rendelete szerint az Osztrák Magyar Bank bankjegyeinek felülbélyegzésekor kiadott azon Pénztári elismervények melyek eddig sem beváltásra nem kerültek, sem az 1920. XXXVI. t.-c. alapján földvásárlásra nem fordították, sem a kivetelt állami kölcsönfelvételre fel nem használhatták, 125.000 korona értékben felül azok névértéke erejéig kibocsátott 5%-os kamatozó járadék kölcsönkötvényekre cseréltetnek ki.

A 125.000 K-nál kisebb névértékű Pénztári Elismervények névértékben készpénzben váltatnak be, a 125 K-nál nagyobb névértékűek, 125.000-rel osztható összeg erejéig kötvényekre cseréltetnek ki, de a menedék összeg itt is készpénzben fizetnek ki.

A Pénztári elismervények kicserélése illetve beváltás végett 1925 évi szeptember hó 1-től szeptember hó 30-ig azon pénztárnál nyújtandók be, ahol azok kiállítottak. Az állampénztár és az időközben elcsatolt területek pénztárát által kiállított elismervények a Pénztári Központnál nyújtandók be. (Budapest, Deák Ferenc-utca.)

Burgonya, bor, szőlő, cirok, hüvelyesek tarifaszemlése.

A szakminisztériumok és a Máv. kiküldetéseiből álló bizottság a tarifaszemlést elhangzott kívánságokat figyelembe véve a következő díjmérsékletet és díjszabási könnyítéseket engedélyezte: A vámkiállításra teljes kocsisrakományokban szállítandó burgonyára a 15. osztály helyett a 17. kocsiosztályt, mely 47%-os díjleszállítást jelent. Borra a kiviteli forgalomban a 12. osztály helyett a 14. osztály engedélyezett, ami 35%-os díjleszállításának felel meg. Szőlőre a 6. osztályt állapotban a belforgalomban II. osztályval szemben 13. osztály lett megállapítva, melynek a kedvezmény 27%. Hagymánál kiviteli forgalomban, közvetlen kötelelmi díjtétel jut alkalmazásba. Hüvelyesek exportforgalomban a már alkalmazásban levő és legutóbbi Kamarai Értesítőben közölt mérsékelt díjszabás az összes hazai állomásokon való feladásra kiterjesztett. Cirokszakra a belforgalomban a 10. exportban a 12. osztály engedélyezett, mely 16-20%-os kedvezményt jelent. Cirokszakra a fedett kocsiban való szállítás esetén a szokásos 10%-os pótlék nem lesz felszámítva. Ideiglenesen az őszi forgalomra gabonára, őrleányekre, olajpogácsára, olajos magvakra, burgonyára és vörshagymára megadta a Máv. azon kedvezményt, mit a raksúlyhoz kötött árakra már régebben megadott, vagyis akkor is érvényes az olcsóbb 10. osztályú díjtételeket, ha 13 tonnánál kisebb raksúlyú kocsit állapít fel. Ez körülbelül 10%-os fuvardíj-mérsékletet jelent.

Létszámcsökkentés a szegedi Iparfelügyelőségénél.

A Szegedi Iparfelügyelőségénél rendszeresített második iparfelügyelői állás megszüntetése ügyében tiltakozó felterjesztést intézett a Kamara a Kereskedelemügyi miniszter úrhoz, ahonnan azt az értesítést kapta a Kamara, hogy a szegedi kerületi iparfelügyelő mellé néhány hét tartamára kiegészítő munkacéret rendelt ki, amely intézkedéssel eléretett az, hogy a gazdasági célokra szolgáló kazánok megvizsgálása oly időben volt elvégezhető, hogy a cséplési munkálatok nagyobb fennakadást nem szenvedtek.

Gazdasági munkásügyek.

Munkásközvetítés.

A) Foglalkozást keres:

Az Országos Mezőgazdasági Munkásközvetítő Központi Irodánál (földművelésügyi miniszterium II. em. 208.)

a) Munkáscsapatok:

1. Petvics Sándor és 6 társa bármilyen munkára. Magyarcsanak.
2. Sarkus András, munkás vállalkozó 50 társával bármilyen mezőgazdasági munkára. (Borsodv.)
3. Csuhai János 200 munkással, bármilyen mezőgazd. munkára. Szomolya, u. p. Bogács, (Borsodm.)
4. Timár Gergely 60, vagy több társával, őszi munkára. Kondoros, Bem-u. 68., (Békésvm.)

b) Egyesek:

1. Bóros Antal rakár, ház, munka vagy telepfelügyelői állást keres. Kerepes, Helvétia-telep.
2. Sárközy Mihály bármilyen könnyebb alkalmazást keres. (Katonaviselt 50%-os rokkant.) Tiszauz. (Szolnok-megy.)
3. Takaró Ferenc 31 éves családos, hajózási alkalmazott bármilyen mezőgazd. könnyebb munkára, (katonaviselt 50%-os rokkant.) Budapest, III., Kiscelli-ut 84.
4. Kuris Ferenc, 43 éves családos, bármilyen mezőgazd. munkára. Vác.
5. Kozma Péter Pál, kulcsári, erdőri, kerületi, gazdai állásra. (Lezértelt honvéd őrmester 4 középiskolát végzett.) (Budapest. Zita-telep, 31. barak. 6. ajtó.)
6. Tóth Pál gazdai, erdőkerületi, felügyelői vagy bármely gazda munkára, esetleg kisebb gazdaság vezetésére (volt őrmester, több évi gazd. gyakorlata van, — Török Bálint. Esterhazy-utca 9. szám.)
7. Jósán Iván felügyelői, kulcsári, számtartói, s. tiszti, iróki állásra. (Volt irodatiszt, gazdasági irányú 6 polgári.) Debreczen, István-ut 27.
8. Biró Miklós okl. gazdatiszt, 35 éves, családos, ispáni, kulcsári, szőlőkertészeti, gazdai állásra. Kisvárd. (Szabolcsm.), Mityás- király-ut 26. sz.

B) Munkást keres:

1. Dr. Fehér Lőrinc ny. polgármester, nagybérű. Szekszárd. Gyékényvágásra 30 munkást keres, lehetőleg olyanokat, akik már végeztek hasonló munkát.

Gazdasági cselédek és munkások jutalmazása.

A földművelésügyi miniszter egyrészt a becsületes munka és hűségesség szolgálatát a gazdasági munkásság körében erkölcsi elismerést nyújt; másrészt, hogy az elismert részre méltó kiváltság jutalmazása révén serkentő példát nyújtson az olyan gazdasági cselédek és munkások részére, akik az egyetemes elföltött hosszú szolgálat, illetve munkásságuk, magatartásuk és jórahalóságuk által tarsaik közül kitűntek hűségesség szolgálatuk elismerésé-

pen pénzbeli jutalmat és elismerő oklevelet kíván adományozni.

A Mezőgazdasági Kamara a földm. miniszter akciójával kapcsolatban kérelemmel fordul a földbirtokosaihoz és gazdatisztieléhez, hogy amennyiben ilyen jutalmazásra alkalmas gazdasági cselédek vannak, azoknak nevét, lakóhelyét személyi adatait, szolgálati éveket (legalább 25 év) folyó évi szeptember hó végéig a Kamara igazgatóságánál (Kecskemét, Rákóczi-út 5) jelentésük be. Háztartásbeli munkát végző cselédek, továbbá olyanok, akik a múltban már ilyen kitüntetésben részesültek jutalmazás céljából javaslatba nem hozhatók.

Társkamarák.

Repcetermelési szerződések.

Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara arról értesíti az ország gazdaközönségét, hogy az 19. 5. gazdasági évről sikerült az Olajművek Rt. (Kohn Adolf és Társa céggel) előnyös repceszerződési mintát készíteni, illetve repceszerződési feltételeket megállapítani és így nincs akadálya annak, hogy a gazdák a repcetermelést, mint a múlt évben felkarolják, annál inkább, mert a mostani szerződés sem hátrányosabb mint a tavalyi, sőt tekintettel arra, hogy a repca megállapításánál nemcsak az indiai, hanem a hazai repcéről is figyelembe van véve, a gazdák részére biztosítva van az egyenletes árkialakulás szerinti elszámolás. A repceszerződés különös előnyökkel felemlítjük a repcefogácsa és extrahált liszt, valamint világító és étkezési olaj kedvezményes áron való megszerzését, azonkívül a repcetermelési szerződés értelmében a repcére tavasszal történő előleg adását.

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara elnöki tanácsa folyó hó 9-én tartott ülésén elhatározta, hogy a keszthelyi m. kir. gazdasági akadémia hallgatói közül 2 oly ifjút fog ellátni tanulmányi ösztöndíjakkal, akik a kamara kerületéhez tartozó Baranya, Somogy, Tolna és Zalavármegyék gazdatiszti családjaiból származnak. Egy-egy ösztöndíj 800—800 arany korona. Az ösztöndíjat az abban részesedő ifjak származásuk szerint felváltva élvezik.

Ugyanez alkalommal Somogyszentimrei földmives iskolán ugyancsak a fentebbi vármegyéből származó 4 ifjú fog 350—350 arany korona ösztöndíjat élvezni és pedig akként, hogy mindig 2 oly kiscgazda ifjú kapja, aki a földmives iskola végzése után saját gazdaságában fog működni és oly 2 család gyerek, akik a gazdasági altszti pályára készülnek. A kamara elnöksége az ösztöndíjakat már ebben az évben folyosítja.

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara szeptember 9-én tartott ülésén elhatározta, hogy a magyar szőlőkezelés és nemesítés nagy mestereinek: néhai Mathiasz Jánosnak szobrára 500,000 K, ötszáz ezer korona hozzájárulást folyosítja.

A győri gazdakamara értesítőjében olvassuk, hogy a mezőgazdasági érdekképviseletekről szóló 1920. évi XVIII. tc. teljes szövege és ennek végrehajtási rendeletei külön füzetben jelentek meg és 800 koronáért kaphatók. A kiadvány közli a mezőgazdasági bizottságok működési tervvezetést, az összes elnökök névjegyzékét a győri kerületi gazdakamara 24 osztályáról szóló részletes tájékoztatót, a mezőgazdasági bizottsági tagok választására jog-

sultak összeírásáról, a községi-, járási-, városi és vármegyei mezőgazdasági bizottságok megválasztásáról szóló végrehajtási rendeleteket, amelyek most azért aktuálisak, mert a 3 év leteltével most lesz a bizottságok tisztviselőinek restaurálása. A „Tájékoztató” füzet a gazdasági kamarak törvényét is leközli.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara hivatalos értesítőjében az alábbi népszerű stílusban megírandó szak tanulmányokra hirdel pályadíjakat: 1. Helyes talajművelés szikes talajon (tekintettel a az ázkajavításokra is) 1. díj 3 millió korona. 2. Alföldi gazdaságaink takarmányszükségletének termelése. Díj: 1 millió korona. 3. Magyar fajta barcmfiak tenyésztés színvonalának emelése. Díj: 1 millió korona. Feltételek: a) A díjazott munkák kinyomatására és terjesztésére kizárólagos tulajdonjog a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarát illeti meg; b) pályázati határidő: 1925. évi november 15; c) a pályamunka lehetőleg géppel írva (a papírlap féldalára küldendő be a Kamara címére (Debrecen, Hunyady-utca 10.) d) úgy a pályamunkákra, mint a pályázó nevét és lakcímét tartalmazó zárt borítékra ugyanazon a jellegű irandó rá; e) a pályázati eredmények a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara 1925. évi december 5-iki hivatalos lapjában lesznek kihirdetve.

Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara állattenyésztési tanulmányútja Mosonmegyében.

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara a kerület tanúni vagyó gazdái részére szeptember 22 - 25 én tanulmányi kirándulást tervez a Mosonmegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület által vezetett európai hírű szarvasmarhatenyésztés tanulmányozására. A program felüli a magyaróvárvidéki községi tejszövetkezetek (Levél, Moson-szeinek stb) berendezéseinek, az óvári sajtgyárnak, a magyaróvári gazdasági akadémia és Frigyes főherceg uradalmának fejlett szarvasmarhatenyésztéseinek megtekintését.

Fenti kamara szeptember 28—30-ára a mezőhegyesi tájfalva lótenyésztés tanulmányozására egy másik kirándulást is tervez.

Vegyes közlemények

A Gazdálkodók Utmutatója.

A földbirtokreform sikeres keresztül vitelének biztosítása érdekében igen nagy fontossággal bír, hogy azok a földmivelők, akik a földbirtokreform során földhöz jutottak, és csak kis mértékben vagy egyáltalában nem rendelkeznek gazdasági szakismeretekkel, támogatásban részesüljenek abban az irányban, hogy a gazdálkodás alapismereteinek elsajátítására nekik mód nyújtassék.

E célból már a múltban is a földmivelésügyi minisztérium gazdasági előadások tartásával igyekezett a jelzett célt elérni, Mayer János földmivelésügyi miniszter pedig erre a kérdésre igen nagy súlyt helyezett és a múlt tél és tavasz folyamán sorozatos gazdasági előadásokat tartatott a földbirtokreform során földhöz jutott kiscgazdák részére, elrendelte továbbá, hogy a gazdálkodás alapismereteit tartalmazó útmutató szerkesztessék, mely a földhöz jutottak között kiosztandó.

Ez a munka a Gazdálkodók Utmutatója

cimén, jeles szakemberek tollából most jelent meg a földművelésügyi miniszter kiadásában.

A munka 287 lapon rendszeres foglalatát adja a gazdálkodás összes ágaiban nélkülözhetetlen alapismereteknek. A munka tárgyalja az általános és különleges növénytermesztés, trágyázás, vetés, növényápolás, aratás cséplés kérdéseit s felsorolja azokat a földművelésügyi tárcahoz tartozó intézményeket, a hova a gazda tanácsért fordulhat. Külön fejezetben tárgyalja a gyümölcsstermelést, a zöldségtermelést, a gyógynövényeket, a szőlőművelés, a borkészítést és kezelést és megismerteti a növények ellenségeivel és betegségeivel.

Magában foglalja az állattenyésztés, takarmányozás és tejgazdaság alapismereteit, azonkívül tárgyalja a szarvasmarha tenyésztés, lótenyésztés, sertésenyésztés és hizlalás, a juh, kecske és házinyúl, valamint a baromfitenyésztés tudnivalóit. Külön foglalkozik a méh- és se-lyemhernyó-tenyésztéssel és az állatok gondozásával és ragadós betegségeivel.

Ismerteti a gazdasági üzemi és számtartási, valamint a szövetkezeti kérdéseket és útmutatásokat ad arra is, hogyan épülnek a földhöz jutott kis- és törpebirtokosok, végül áttekinthető tájékozást nyújt a gazdák érdekében működő hivatalos és gazdatársadalmi intézményekről és szervekről. A szöveg között elhelyezett 140 sikerült kép a tudnivalók elsajátításhoz előnyösen hozzájárul.

Mayer János földművelésügyi miniszter intézkedett, hogy az Útmutató a földbirtokreform útján földhöz jutott és birtokukba tényleg bevezetett kis és törpe birtokosok között kiosztassék.

Más érdeklődő és tanulni vágyó kisgazdák is megszerezhetik az Útmutatót 15,000 K önköltségi áron, ha ez iránt levelező lapon a földművelésügyi minisztérium könyvtárához fordulnak.

A „Mezőgazdaság és Kertészet” szeptemberi száma ismét a legnevesebb szakírók cikkeivel jelent meg Gyárfás a növényfajtakiséri-tek eredményének helyes értékeléséről ír egy felelő érdekes tanulmányt. Szabó Lajos a Legány által újabban összeállított s a gyakorlatban kitűnően bevált ösztakarmány keverékét ismerteti, dr. Bittera a réten való gyomirtásnak legeredményesebb módjait közli, enesei Dorner Béla a sertés megszelídítésének és elterjedésének kiválóan érdekes történetét írja le az ő ismert közvetlen madorával, Rozsnyai megismerteti a házigombák elleni védekezési módokat, Kunsch pedig a cinerária neveléséről és megteremtéséről írja gazdag gyakorlati tapasztalatokon alapuló közleményét. Ezenkívül számos kisebb közleményt érdekes Méhészet és Háztartás rovatot, valamint az európai és amerikai szaksajtó összes érdekelt közleményeit ismerető Szemle és egyéb rovatokat találunk a lapban.

Simentháli marhák beszerzése.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamarától vett értesülésünk szerint a m. k. földművelésügyi miniszter az ország nyugati fajta, szarvasmarha állományának vérfrissítése céljából még a folyó évben mintegy 30—40 drb simentháli tenyész bikát és 80—100 drb siment-

háli üszőt illetve fiatal hasas tehenet akar Svájcban, közvetlenül a leghirnevesebb törzskönyvezett tenyészetektől bevásárolni és importálni mely importból úgy községek (közirtokoságok) mint magántenyésztők is részesülhetnek.

Azok részére, akik azonnali készpénzfizetés mellett kívánják ezeket az állatokat átvenni, hajlandó a minisztérium némi árengedményt is engedélyezni, de viszont három félévi kamatmentes részletfizetés ellenében is megkaphatók az importált állatok.

A vásárolni szándékozó gazdák, kik saját költségükre, — ha kívánják — a kiválasztásnál és vásárlásnál is jelen lehetnek, vevő szándékukat — további eljárás végett — minél előbb jelentsék be, az illetékes járási vagy vármegyei m. k. gazdasági felügyelőségél.

Országos vásárok Kamaránk területén. szept. 15. okt. 15-ig, Alpár okt. 10., Aposztog okt. 12., Baja szept. 21., Dunapataj okt. 4., Dunavecse szept. 29., Elek okt. 15., Gödöllő okt. 1., Hajós szept. 29., Izsák okt. 11., Jászkarajenő okt. 2., Kecskemét szept. 26., Kiskundorozsma szept. 16., Kiskunlacháza okt. 15., Kóka szept. 22., Lajosmizse szept. 15., Nagylak szept. 29., Pilis okt. 5., Szabadszállás szept. 17., Szeged okt. 10., Szentes szept. 21., Tápiószéle okt. 15., Tinnye okt. 5., Tura okt. 11.

Külföld.

Németország.

A német mezőgazdaság képe.

Dr. Gesztelyi Nagy Endre, Kamaránk igazgatójának testvéröccse, ki jelenleg Thüringiában egy 4000 holdas gazdaságban van gyakorlaton, az alábbiakban rajzolta meg a német mezőgazdaság mai helyzetét:

„A mezőgazdaságban itt nagyon nagy a reklám. Jövedelmezőség tekintetében pedig a legintenzívebb gazdaságok állanak a legrosszabbul, így a mienk is. Aránylag természetesen. Közgazdaságilag, a helyzet mondhatni, az egész birodalomban rosszabbodott. A szénbányák beszüntetik üzemüket, a Stimmos cég megbukott, a lipcei vásár alig mutatott fel forgalmat, a drágulás napról-napra halad s ez utóbbit az antiagrársajtó ügyesen kihasználja olyan agrárelles hangulatot keltett a városi lakosság körében, mint volt a legnagyobb éhségek idején, mit nagyon elősegített az agrárvámok behozatala. Holott a mezőgazdaság a legnagyobb nehézséggel küzdve alig-alig tud existálni s a magas adóterhek, magas munkabérek, rossz munkafegyelem mellett szinte roskadozik. Hiszen csak a mi gazdaságunk hetenként több, mint 2.000 márkát (egy márka 17.000 K.) fizet ki munkabérben készpénzben, a konvenciót nem is számítva. Hogy a parasztság helyzete milyen, azt nem volt alkalmam

megítelni, mert itt olyan szerencsétlen, szegény parasztság van, hogy abból ítéletet mondani az egész birodalomra nem lehet. A munkásság az rosszabb az ipari munkásnál, mind kommunista, hanyag, érdeknélküli, sőt rosszakarátú. A birodalomban több mint 100.000 lengyel és tót munkás van a mezőgazdaságban, mert a városba tódulás miatt a mezőgazdaság alig kap munkást.

Oláhország.

Mezőgazdasági kamarai választások Erdélyben.

A monostorördamegyei Földműves Szövetség választmányja a mezőgazdasági kamarai választások ügyében két ízben tartott értekezleten kimondotta, hogy szükségessé tartja a monostorördamegyei magyar gazdaközönség érdekképviselőinek biztosítása végett a kamarai választásokon lehetőleg az összes román pártokkal közös listán részt venni. A szövetség ezért felkérte dr. Bernády György képviselőt, mint a Magyar Párt Maros Torda megyei központi tagozatának elnökét és Ugron Andrást, mint helyettes ügyvezető alelnökét, hogy a 10 választandó kamarai tagból legalább 4 magyar választott tag beválasztása biztosítsák.

A 4 helyre pedig jelölte: György József és Kati Károly kisgazdákat. Dr. Teleki Domokos és Mikó László birtokosokat.

A földműves szövetség határozatát a Magyar Párt vezetősége tudomásul vette és közölte az Averescu féle Néppárt marostordai elnökével dr. Baciu Auréllal, aki a Néppárt együttes jelöltjének közlésével megállapodott a liberális párt vezetőségével a közös listában olyformán, hogy 6 román jelölt mellé 4 magyar gazda vétesék fel a jelöltek listájába.

Magyar tagok névsorán azonban változtatni kellett, mert az egyik kijelölt tag nem volt jelen, a jelölést elfogadó nyilatkozat aláírásánál, a másik tag pedig még nem töltötte be a 30-ik életévét. Az idő sürgőségére való tekintettel az utolsó percben sikerült az elnökségnek hirtelen Szász József birtokosát és Beé György gazdaköri elnök marosvásárhelyi birtokosokat a jelöltség elfogadására György József és Mikó László helyett reábirni.

A kamarai választáson az Egyesült pártok közös listája győzött s így a Földműves Szövetség 4 jelöltje Deé György, Kuti Károly kisgazdák, Szász József és gróf Teleki Domokos birtokosok óriási többséggel beválasztottak. Beválasztott ezenkívül Andrecsán Emil, dr. Baciu Auréli, Pop Loan a néppárt, Major G. Viktor, Cadar Petru, Chazan Gheorge a liberális Wermescher Ernő a széspárt részéről.

Finnország az oláh gyümölcskivitelnek újabb piaca.

Az oláh kereskedelmi miniszter értesítette az ottani kereskedelmi és iparkamarákat, hogy a helsingforsi (Finnország) kereskedelmi kamara kiküldöttje Bukaresztbe érkezett, hogy megfelelő üzleti összeköttetéseket létesítsen román gyümölcsnek Finnországba való kiszállítására. Mint-hogy Finnországban nagy számban vannak vegetáriánusok, akiknek a gyümölcsök egyik fő táplálékuk, valószínű, hogy kellő megszervezés esetén az oláh gyümölcskivitelnek jó piaca lesz. — Miért nem mi csináljuk ezt?

Uj rendszer az oláh sertéskivitelnél. Az oláh pénzügyminiszter rendeletet intézett a vámhivatalokhoz, amelyben elrendeli, hogy a sertések elvámolása alkalmával ezen-től ne mérjék fel egyenként a sertéseket, hanem szemmel becsülik meg nehezebb-e száz különál vagy sem. Az eddigi rendszer ugyanis, amikor minden sertést külön-külön lemérték, nagyon megnehezítette a sertéskivitel lebonyolítását.

Csehország.

A jó termés mellett is szükség lesz importra.

A szlovenszkói gabonatermés az idén mennyiség tekintetében 50 százalékkal mulja felül a tavalyi termést, minőség szempontjából szintén sokkal jobb. A nagybirtokon kateszteri holdon 10-11 méternáza búza, 8-10 méternáza, rozs 6-8 méternáza árpa és 6-7 méternáza, zab termelt. Az árpa ritkán volt olyan jó, mint az idén, a gazdák azt az árpát, amit az esőzés előtt csépeltek, jó áron Angliába és Németországba adták el, ahol sörfőzésre használják a szokatlanul szép árpát. Egyik malom vezetője, a szlovenszkói gabonatermésről a következőket mondotta:

— A jótermés ellenére véleményem szerint már novemberben importra szorulunk, mert május, június és július hónapokban nem importáltunk olyan nagy mennyiségben, mint kellett volna. Ehhez járul még az a körülmény is, hogy Cseh- és Morvaországban az aratás három-négy héttel elkéselt és ottani malmok rávetették magukat a szlovenszkói készletekre, annál is inkább, mert az ottani nedves gabonát a szlovenszkói száraz gabonával keverve akarták örletni.

— Feltűnő jelenség, hogy amíg a nagygazdák 200-190 koronás búzárral mellett iparkodtak készleteiken túladni, a paraszttárú, amely a helyi piacokon cserél gazdát, csekély mennyiség kivételével hiányzik a piacról, ami a már lanyhuló búzaáraknak újabb szilárd támpontot adott.

— A kistermelők távolmaradásának az az oka, hogy a kisgazdák ki akarják használni a magas árpaárakat s első sorban az árpa áraknak túladni s pénzzükségletüket is ebből fedezik.

Elkészült

a földtagosítás törvényjavaslata.

A cseh földmivelésügyi minisztériumban elkészült a földtagosításról szóló törvényjavaslat, amelyet az illetékes körök jóváhagyása után a nemzetgyűlésnek nyújtanak be tárgyalásra.

A javaslat szerint tagosítják a mezőgazdasági telkeket és erdőket, elkülönítik az erdőket az idegen telkektől és rendezik az erdők határait. Olyan területek, amelyek nem a mezőgazdálkodás céljait szolgálják, csakis a tulajdonos előzetes beleegyezésével tagosíthatók. A tagosítás alól kivétel képeznek olyan területek, amelyek fekvésükkel fogva különböző veszélyeknek és károknak vannak kitéve.

A földtagosítás, hogy ha ezt tényleg a törvény értelmében hajtják végre, üdvös. A tagosítási akciónak azonban csak akkor lesz eredménye, hogyha azt csakis gazdasági szempontok szerint fogják intézni. Máskülönben a földtagosítás még csak rosszabbíthatja a helyzetet.

Megreformálják a földreformot!

Uj javaslat készült, amelyet a minisztertanács állítólag már jóvá is hagyott s amelynek értelmében gondoskodás történik a földreformhoz szükséges tőke előteremtéséről, a földdeken való megfelelő gazdálkodásról s a telepítésnek mikénti eszközzéséről.

Az új törvényjavaslat fölhatalmazza a földhivatalt, hogy 500 millió korona erejéig kölcsönt vegyen föl a külföldön, illetve, hogy a hazai jelzálogpénzintézetek dollár és sterlingre szóló kötvényeket bocsássonak ki s helyezzenek el a külföldön. A külföldi hitel fedezetéül leköti az állam a kisajátított földbirtokokat.

A hitelszükséglet a hivatalos becslés szerint körülbelül 658 millió koronát tesz ki. Az 500 millió koronán felüli összeg megszerzésére az állam fog kezességet vállalni 200 millió korona erejéig.

Az eddigi tapasztalatok után azonban el lehetünk rá készülve — főleg a választások előtt — hogy a milliók kiosztásánál nem a közgazdasági érdek lesz az irányadó, hanem a politikai érdemek a sógor-komasági és pusztai viszony.

3000 kolóniát akarnak létesíteni s erre 150 millió korona az előirányzott összeg; 55 szlovénköi telep szanálására pedig további 20 millió korona. A 3090 kolónián körülbelül négyezerannyi gazdasági alkalmazott veszt el biztos megélhetését, mint amennyi azokon el fog helyezkedni silány kenyér mellett.

A törvényjavaslat második része értelmében visszavehető mindazoktól a földbirtok, akik azon nem megfelelő módon gazdálkodnak,

Kiadja: A DUNA—TISZAKÖZI MEZŐGAZDASÁGI KAMARA
Felelős kiadó: Dr. GESZTELYI NAGY LÁSZLÓ

Gyümölcsfát

Magastörzsű rózsát
Bokorrózsát
Diszfát
Diszcserjét
Szőlővesszőt
Akác-csemetét
Gleditsia-csemetét stb.

bármilyen nagy mennyiségben szállít

Unghváry József

1000 holdas faiskolája
Czegléd

Részletes nagy árjegyzéket ingyen küld.

CHINOIN GYÖGYSZER ÉS VEGYÉSZETI ÚJPEST. TERMÉKEK GYÁRA RÉSZV.-TÁRS.

Buzavetőmaghoz, üszöggár ellen

PORZOL

száraz uton való pácolásra a legolcsóbb.

Holdanként 5—10 kilogramm vetőmaggal kevesebb kell, mint rézgalic után.

Minden vetőmagnál:

HIGOSAN

higanycsávázószer.

Kérjen ismertetőt!

Megrendelhető a **Mezőgazdasági Kamara** ulján.

„**SELECTA**“ **MAGTERMELŐ R.-T. BUDAPEST**

Központi irodái: IV. Váci-u. 27—29., félem.
Telefon: 191—85. — Távirati cím: SELECTAS Budapest
Részletli tengész- és tisztítótelep: **SŐREGPUSZTA**
u. p. Tápíószele

Pusztasőregi magnemesítő telepen termelt
fajtiszta

konyhakerti magvakat

Különleges magtisztító üzemében vállal gazdaságok részére magtisztítást

Sürgöncim :
LUMERKATOR.

SZALAY ISTVÁN

Telefon :
31—93 és 65—62.

MŰSZAKI ÉS ELEKTROTEKNIKAI CIKKEK, BUDAPEST V., ALKOTMÁNY-UTCA 4.

Műszaki osztálya

tervez és szállit: városi, községi és uradalmi villamos világító és erőátviteli telepeket, nagyfeszültségű interurbán hálózatokat, komplett transzformátorállomásokat és kapcsoló berendezéseket. Nagyteljesítményű szélmotorral meghajtott villamos központokat accumulátor teleppel. Rádió állomások.

Referenciák.

Nagykátá nagyközség villamos műve
Nagydorog " " "
Komádi " " "
Frigyes főherceg ö. cs. és kir. fensége uradalma, Moson-Magyaróvár,
Herceg Esterházy hitbizománya, Ujdombovár.
Bajor királyi uradalom, Sárvár.
Gróf Dégenfeld Ottó uradalma, Ács.
Gróf Széchenyi Domokos urad., Nagydorog.
Gróf Almássy Dénes uradalma, Pusztapó.
Gróf Bolza Pál uradalma, Kishárság.

Báró Inkey József uradalma, Iharosberény.
Báró Inkey Pál uradalma, Iharos.
Báró Jeszenszky József, Alsóhidvég.
Benedicty Gyula cs. és kir. kamarás uradalma, Tápiószele.
Gosztonyi Tibor cs. és kir. kamarás uradalma, Váchartyán.
Szemző István nagybirtokos uradalma, Fadd
Gosztonyi Andor uradalma, Kál.
Wéber Kálmán uradalma, Bonyhád.
Vécsey Pál uradalma, Komádi stb.

Mázaszászvár—Bonyhád—Szegszárd—Bátaszék és Baja városok közti
35000 voltos interurbán távvezeték szállítás alatt.

Minden vetőmag (buza, rozs, árpa, zab, repce stb.) nedves csávázására
a legolcsóbb higanyos csávázó-szer

HIGOSAN

(CHINOINGYÁR UJPEST.)

1 kg. (elegendő 20 q vetőmag páchoz) ára // zetek által évek óta elismerve Magyar
szept. 1-től 120,000 K. Magyar, holland, gazdaságokban „Higosan” után a leg-
dán, schweitz, német, osztrák szakinté- // szű ősebb években sem volt üszöggár

10% vetőmag megtak.

Agyoncsávázás kizárva.

20% termésfokozás.

GYÁRI ÁRON BESZEREZHETŐ:

Mezőgazd. szövetkezetekben — Mezőgazdasági Kama-
ránál — Gyógyszertárakban és minden szaküzletben.

UNGHVÁRY LÁSZLÓ

FAISKOLA-, SZŐLŐ- ÉS BOR- GAZDASÁGI RÉSZV.-TÁRS. CEGLÉD

Szállit októbertől áprilisiig: nemes gyümölcsfát, diszfát, diszcserjét, rózsát, legjobb éve'őt, dah'ia és canna gumót, hagymákat, szamóca palántákat, szőlővesszőt, akác, gledicsia és fenyőcsemetét. kötöző anyagot, szerszámokat, műtrágyát, magokat, stb.

Tessék árjegyzéket kérni!

Kertművészeti és telepítő irodája:

BUDAPEST, IV., FERENCIEK-TERE 3., FÉLEM. 14.

TELEFON: JÓZSEF 152-07. TELEFON: JÓZSEF 152-07.

Megrendeléseket felvesz: — Árjegyzéket küld:

A DUNA—TISZAKÖZI
MEZŐGAZDASÁGI KAMARA,
KECSKEMÉT, RÁKÓCZI-UT 5. SZÁM

TELEFON: 104.

TELEFON: 104.